

Budapest XXI. Kerületi Móra Ferenc Általános Iskola

Helyi pedagógiai program

2015. április

Intézményi adatok

Az intézmény neve:	Budapest XXI. Kerületi Móra Ferenc Általános Iskola
OM azonosító:	035182
Székhelye:	1214 Budapest, Tejút u. 10.
Fenntartó:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Budapest XXI. Tankerülete
Alaptevékenysége:	általános iskolai feladatok nappali rendszerű iskolai nevelés-oktatás 1-8. évfolyamig sajátos nevelési igényű gyermekek - hallássérült és autizmussal élő tanulók integrált oktatása 1-8. évfolyamig

A helyi pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A szülők, tanulók képviselői megismerhetik és tájékoztatást kapnak a helyi pedagógiai programban foglaltakról. Kikérjük a felek véleményét.

A szakmai munkaközösségek véleményt nyilvánítottak a helyi pedagógiai programról.

Az iskolánk helyi pedagógiai programját honlapunkon (www.moracsepel.hu) nyilvánosságra hoztuk 2015. április 10-vel, illetve az iskola könyvtárában és az igazgatói irodában nyomtatott formában elhelyezzük.

Tartalom

1. Az iskola nevelési programja

1.1. Az iskola arculata	4. o.
1.2. A nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei	5. o.
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	9. o.
1.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	10. o.
1.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	12. o.
1.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	14. o.
1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	15. o.
1.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	19. o.
1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	20. o.
1.10. Osztályozóvizsga, javítóvizsga	22. o.
1.11. Iskolai felvételi, iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	22. o.

2. Az iskola helyi tanterve (A tantárgyakra vonatkozó helyi tanterv külön dokumentumban szerepel)

2.1. A helyi tanterv rendezőelvei, törvényi iránymutatói	23. o.
2.2. A választott kerettanterv megnevezése	24. o.
2.3. Óratervek	25. o.
2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	30. o.
2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	30. o.
2.6. Mindennapos testnevelés	32. o.
2.7. Projektoktatás	32. o.
2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	33. o.
2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	34. o.
2.10. Magántanulói jogviszony	38. o.
2.11. Tantárgyi érdemjeggyel történő értékelés alóli felmentés	38. o.
2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	38. o.
2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	40. o.
2.14. A tanulók fizikai állapotának mérése	40. o.
2.15. Az iskola környezetnevelési elvei	40. o.
2.16. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	42. o.
2.17. A hiányzások igazolása	45. o.

Mellékletek:

1. Legitimációs záradékok	46. o.
2. Az iskolai könyvtár pedagógiai programja	47. o.

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1. Az iskola arculata

1960-ban nyitotta meg kapuit a „régí Tejúti iskola”. Móra Ferenc nevét 1996-ban vette fel az intézmény.

Iskolánk az író nevét viselve adózik emlékének.

A tőle származó idézet nevelési elvünk mottója: **„A szeretet az élet”**

Legfontosabb feladatunknak tekintjük, hogy barátságos, családias, elfogadó, befogadó iskolai környezetben hozzájáruljunk a gyermekek egészséges személyiségfejlődéséhez, használható, versenyképes tudáshoz. Nyitott, érdeklődő, kiegyensúlyozott lelkű, tudásra fogékony gyermekeket neveljük.

Első osztálytól bevezetjük **az idegen nyelvek** (angol vagy német) tanítását. Ezzel lehetőséget adunk tanítványaink számára, hogy minél korábban ismerkedjenek meg az idegen nyelvek alapjaival.

Elsődleges célunk a tanulók idegen-nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása. Fontos célunknak tekintjük még, hogy felkeltsük a diákok érdeklődését a nyelvek tanulása, és a más nyelvet beszélő emberek kultúrája iránt.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül.

A tanulók életkori sajátosságaiknak és fejlettségi szintjüknek megfelelő érdekes, értelmes és kihívást jelentő tevékenységen vesznek részt.

Kiemelt figyelmet fordítunk a **természettudományos tantárgyak** oktatására. Már alsó tagozaton emelt óraszámban tanítjuk a környezetismeret tantárgyat, majd 5-6. évfolyamon a természetismeretet, valamint a 7-8. évfolyamon a kémia és fizika, földrajz és biológiát.

Délutáni szakköröket szervezünk természettudományos kísérletek bemutatására a kémia, és a fizika tantárgyakhoz kapcsolódóan és a biológia, földrajz izgalmas kérdéseinek feltárására.

1998 óta **nagyothonhalló gyerekeket integrálunk**. A hallássérült gyermekek halló társaikkal tanulnak a mindennapokban, szurdopedagógus, fejlesztőpedagógus rendszeres segítségével.

A Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Diákotthonnal való megállapodás alapján támogató szakmai segítséget kapunk az intézménytől. Közös szervezett alkalmak keretében mélyítjük a nagyothonhalló tanulók segítségét célzó tudásunkat.

2014 ősztől intézményünk olyan **autizmussal** élő tanulókat befogad, akiknek a szakértői véleményében az integrálható státusz szerepel. Az autizmussal élő gyermekek társaikkal együtt tanulnak a mindennapokban autizmusban képzett gyógypedagógus segítségével.

Fontos szerepet szánunk a **magyar néphagyományok** ápolásának. Célunk szülőföldünk és népi kultúránk megszerettetése. Alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom tantárgyba építjük a naptári évet követve a hagyományok, jeles napok, ünnepek, népi játékok megismertetését, ezzel is segítve a diákok anyanyelvi fejlődését, anyanyelvünk sokszínűségének fennmaradását.

Ehhez kapcsolódik alsó tagozaton a néptánc tanítása illetve a technika tantárgyba beépített népi kézművesség. A néptánc oktatásával a népzene és a magyar népi mozgáskultúra, megőrzését és átadását szeretnénk elérni.

Iskolánkban aktív sport- és művészeti élet zajlik, ennek köszönhetően 2015. február 17-től **Tehetségpont iskola** lett. A sport és művészet szeretetére való nevelés, ezáltal tanulóink személyiségének fejlesztése kiemelt célunk. Fontos számunkra, hogy testileg, lelkileg egészséges, magabiztos és életvidám gyermekeket neveljünk. A sportágak közül röplabda illetve kosárlabda, a

művészeti tevékenységek területén énekkar, néptánc, színjátszás, és kézművesség választására van lehetőség.

Iskolánk **Ökoiskola**, alapelvünk gyermekeink környezettudatos gondolkodásra és életmódra nevelése a fenntartható fejlődés érdekében. A madárvédelem, a rendszeres kertészkedés, a hulladékok szelektív gyűjtése ökoszemléletünk része.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolán kívüli programok megvalósításához a Fenntartótól anyagi támogatást nem igénylünk. A programok létrejöttét pályázati keretből, illetve szülők anyagi támogatásával valósítjuk meg.

Alapelveink:

- Segíteni kell a gyermeket egyéni képességeinek kibontakozásában.
- Tiszteletben kell tartani a tanulók személyiségét, figyelembe venni egyéni képességeiket.
- Tervszerű és következetes nevelő-oktató munkával fejleszteni kell a tanulók alapképességeit.
- A fiatalokat a felelős állampolgári lételre, az egymásért való felelősségre, a család, haza, munka szeretetére és megbecsülésre kell nevelni.
- Az iskolában olyan, - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a tudományokra vonatkozó – ismereteket kell közölni, melyek megalapozzák a tanulók széleskörű műveltségét, elősegítik értelmi, erkölcsi eligazodásukat az őket körülvevő világban.
- Az értelem fejlesztésével együtt fontos az érzelmi és akarati élet formálása.
- Fontos a kudarcűrő képesség fejlesztése.
- A nevelésen és az oktatáson sugározzon át az élet és a természet szeretete, a természeti kincsek és az épített örökség megbecsülése.
- Erősíteni kell a tanulók iskolához való kötődését. Ennek érdekében olyan légkört kell megteremteni, hogy az iskolában jól érezhessék magukat a gyerekek.
- Erkölcsileg, szellemileg és testileg egészséges nemzedéket kell nevelni.
- Fontos a pontosság, fegyelem és az önfegyelem gyakorlása.
- Fontos a szülőkkal való folyamatos kapcsolattartás.
- Törekedni kell a szociális hátránnyal, tanulási nehézséggel vagy beilleszkedési-, magatartási zavarral küzdő gyerekek hátrányának leküzdésére.
- Fontosnak tartjuk, hogy a tanulókat a fenntartható fejlődés útján indítsuk el, és kialakítsuk bennük a felelősségérzetet környezetük iránt.
- Szeretnénk hogy a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek az oktató-nevelő munkában - a tanórákon és a tanításon kívüli programokban (szakkörök, színház- illetve múzeumlátogatások, erdei iskola) is megvalósuljanak.
- A tanulási kudarcnak kitett tanulók számára felzárkóztatást segítő foglalkozásokat biztosítunk.

Célok, feladatok:

Az iskolában folyó oktató-nevelő munkának tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatnia kell az egyéni képességek kibontakozását.

Gondoskodni kell:

- az általános és széles alpműveltség biztosításáról minden tanulónál
- a tanulási kudarcok megelőzéséről
- a sikeres beilleszkedés elősegítéséről

- a szociális helyzetből adódó hátrányok kompenzálásáról
- önismeret fejlesztéséről
- önellátásra való képesség és igény kialakításáról a napi szükségletek kielégítésében (tisztálkodás, öltözködés, iskolai felszerelés)
- a testi nevelésről, mely a tanórákon, kirándulásokon és túrákon, különféle sportrendezvényeken, sportkörüi foglalkozásokon valósul meg
- a tanuláshoz szükséges szövegértési és szövegalkotási képességek fejlesztéséről
- arról, hogy képesek legyenek a tanórák alatti munkafegyelemre, a házi feladatok elkészítésére
- az iskola házirendjének megtartására, valamint az utcán, a közlekedésben való fegyelmezett viselkedésre
- egyéni sajátosságok elfogadásáról, egyéni bánásmódról
- sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembe vételéről

Fontos:

- a család tiszteletére, a szülők, nagyszülők megbecsülésére, szeretetére, udvariasságra, figyelmességre, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartására nevelés
- az esztétikai nevelésben a képzőművészetek, a zenei kultúra iránti igény felkeltése, valamint a beszéd, a viselkedés, az öltözködés és a környezet kultúrájának elsajátítása
- Magyarország megismerése, szeretete
- a nemzeti kultúra ápolása, hazaszeretetre nevelés, hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése
- tanítványaink képességeiknek megfelelő szinten teljesítsék a tanulmányi követelményeket
- megtanulják idejüket önállóan és hatékonyan beosztani

Eszközök, eljárások:

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoportok heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában. Ennek néhány fontos eszköze a pedagógiai gyakorlatból:

- Az eljárásoknak, eszközöknek igazodniuk kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, és képességeikhez.
- Szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek, és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához.
- Az értékelésnek, a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala, a problémákra adott válaszok minősége szerint kell történnie.
- A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának.

Fontos:

- a tanulási technikák és módszerek tanítása, átadása, folyamatos alkalmazása
- az elektronikus médiumok alkalmazása az oktató-nevelő folyamatban

Módszerek:

- a meggyőzés módszerei (oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás)
- a tevékenység megszervezésének módszerei (ellenőrzés, érdekes, játékos feladatok, gyakorlás)
- magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret)

Speciális céljaink:

A természettudományok gyakorlat közeli oktatása:

Nézetünk szerint a természettudományos tantárgyak feladata, hogy tudatosítsa az ember és környezetének elválaszthatatlan kapcsolatát, kialakítsa az új ismeretek önálló megszerzésének igényét.

- Szeretnénk gyakorlat közelebbi módon, a természetes emberi kíváncsiságra és felfedezésre építve oktatni a természettudományokat.
- Átfogó képet nyújtani tanulóinknak a mindig megújuló természet kincseiről, ismerjék meg az élő természet szépségét és változatosságát, a természeti törvényszerűségeket, a jelenségek háttérben zajló folyamatokat és a közöttük lévő összefüggéseket.
- Megtapasztaltatni, hogyan segíti a tudományos módszer a természet erőinek és javainak az ember szolgálatába állítását.
- Kialakítani természettudományos szemléletüket és környezettudatos viselkedésüket.
- Megismertetni az alapvető fizikai jelenségeket és az azokat értelmező modellek és elméletek történeti fejlődését, érvényességi határait, a hozzájuk vezető megismerési módszereket.
- A kémia tanítása során felhívni a figyelmet azokra a tapasztalatokon és kísérleteken nyugvó, biztos anyagismeretekre, amelyek nemcsak segítik őket, hanem életmentő is lehet számukra.
- A biológia segítségével érzékennyé tenni tanulóinkat környezetük, szervezetük változásaira, hogy lássák sérülékenységét és az emberi felelőtlenség, egészségtelen életvitel következményeit.
- A földrajz tanulmányozásával, megismertetni tanulóinkat a szűkebb és tágabb környezet természeti, társadalmi-gazdasági jellemzőivel, folyamataival, továbbá a környezetben való tájékozódást, eligazodást segítő alapvető eszközökkel és módszerekkel.
- Tudatosítani bennük, hogy a természettudományokban való jártasság minden ember számára fontos.
- Olyan ismeretek megszerzésére ösztönözni tanulóinkat, amelyekkel egész életük során hozzájárulnak majd a társadalom és a természeti környezet összhangjának fenntartásához.

Környezettudatosságra nevelés az ökoiskola program keretében:

Olyan elkötelezett magatartás kialakítása a fiatalokban, mely a környezet értékeinek megóvását, a természet takarékos kiaknázását, az egyensúly fenntarthatóságát szolgálja és segíti elő:

- igényes iskolai környezet kialakítására, megóvására, tisztán tartására,
- a szelektív hulladékgyűjtésre és az újrahasznosításra, újrafelhasználás jelentőségére,
- a takarékoskodás területeire (víz, energia...) és ezek gazdasági jelentőségeire,
- a komposztálás, humuszképzés létfontosságára,
- az önellátás, önkiszolgálás lehetőségeire (kiskert létrehozása),
- az egészségmegőrzés módjaira (táplálkozás, mozgás, számos anyagok mellőzése...),
- az élő környezet gondozására, ápolására (növények öntözése, madarak etetése stb.) hívjuk fel a figyelmet.

Magas szintű nyelvoktatás:

A korai nyelvtanítással elsődleges célunk felkelteni a gyermekek érdeklődését más nyelvek, más kultúrák iránt. A korai szakaszban mindenképpen a játékoságé a legnagyobb szerep, a gyerekek érdeklődésének felkeltése az őket érdeklő eszközök segítségével (játékok, kézműveskedés, mozgással összekötött tevékenységek). Fontos, hogy a dalok, mondókák és versikék, valamint a tanár által folytatott órai kommunikáció kapcsán a gyerekekben elraktározódjanak az anyanyelv és a tanult idegen nyelv különbözőségei, hogy az idegen nyelv zenéje már korai szakaszban megismerhetővé váljon, így alapozva meg a későbbi helyes, igényes kiejtést. Elengedhetetlen a motiváció folyamatos fenntartása,

ami megalapozza a későbbi nyelvtanulást. Nyelvórán a nyelvtanítás mellett a társas érintkezést, az adott ország történelmét, kultúráját is megtanítjuk.

A nyelvtanulást vizsgáló szakemberek tapasztalatai azt mutatják, hogy az óvodai és alsó tagozatos nyelvtanítás során az anyanyelv elsajátításához hasonló folyamatok során épülnek be az idegen nyelv szavai, továbbá nyelvtani szabályai is. Ezért az így megszerzett nyelvtudás birtokában a későbbi tudatos nyelvtanulás lényegesen hatékonyabban és kevesebb kudarccal mehet végbe.

Fontos számunkra, hogy:

- tanulóink idegen nyelvi kommunikációs képessége fejlődjön
- használható nyelvtudást szerezzenek
- mérése, értékelése a négy nyelvi alapkészségen (beszédértés, beszédkészség, olvasásértés, íráskészség) keresztül valósuljon meg
- általános iskolás korban kedvet ébresszünk a nyelvek tanulása iránt, megalapozzuk a későbbi nyelvtanulást
- folyamatos legyen a tehetséggondozás
- felkészítsük diákjainkat angol és német nyelvvizsgára
- alaposan felkészüljenek diákjaink a középiskolára
- lemaradó, gyengébb képességű tanulókat felzárkóztató foglalkozásokon fejlesztjük

A hallássérült és autizmussal élő gyermekek integrált oktatása:

Integráltan nevelhető hallássérült tanulókat a Hallásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján vesszük fel az. A hallássérült tanulókat szurdopedagógus, logopédus az egyéni szakvéleményben előírt óraszámban fejleszti.

Autizmussal élő tanulókat a diagnosztizáló intézmények szakértői véleménye alapján veszünk fel. Az autista gyermekeket a speciális módszertanban jártas gyógypedagógus segíti a közösségbe való beilleszkedésben, illetve egyéni és kiscsoportos formában szervez számukra fejlesztést.

Feladataink:

- óvoda-iskola átmenet támogatása
- együttnevelés elfogadása/elfogadtatása és ennek érvényesítése a teljes nevelő-oktató munkában
- a tanulók gondolkodásának alakítása oly módon, hogy elfogadják a sajátos nevelési igényű tanulók egyenrangúságát társaikkal
- integrálódás elősegítése az iskolai életbe és a társadalmi környezetbe speciális tevékenységek segítségével
- a fejlesztő foglalkozások személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása
- a tanulók, tanulócsoporthoz szükségleteihez igazodó, sérülés-specifikus eljárások, időkeret, eszközök, speciális eszközök, módszerek, terápiák alkalmazása
- a sajátos nevelési igényű gyermekekre vonatkozó tantárgyi tartalmak adaptálása
- toleráns, differenciált, fejlesztő értékelés elsősorban az önmagához mért fejlődés értékelése
- elfogadó, befogadó környezet kialakítása, társadalmi beilleszkedésük támogatása

Hagyományápolás:

A néphagyományok ápolása minden korosztály számára nagyon fontos. Tanulóink mindennapi életükben népi kultúránk kincseivel alig találkoznak. Ezért azt gondoljuk, az iskola sokat tehet, hogy a diákokban kialakuljon a hagyományok ismerete és tisztelete. Ez a megismerési folyamat sok-sok örömforrást jelent számukra a játékban, a mesék, mondókák átélésében, kézműves foglalkozásokon, néptáncórákon. A jeles napok hagyományainak megelevenítése során megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni, viselkedési formákat sajátítanak el. A népmesék, a népi mondókák az énekes

gyermekjátékok nyelvi fejlődésüket is szolgálják. Nem utolsó sorban megismerkednek elődeink hatalmas kincset érő kultúrájával, tapasztalataival.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés önismereten alapuló, az egyéni lehetőségek és gátak feltárására épülő folyamat, amelynek során az egyéniség sajátos erényei és képességei megerősítést nyernek. Ez a folyamat módot ad a hibák korrigálására, a hiányzó képességek megszerzésére is. Mindennek eredményeképpen alakul ki a belső személyi autonómia, az érett személyiség.

A személyiségfejlesztés minden pedagógus feladata és célja, fokozottabb szerep jut azonban a folyamatban az osztályfőnöknek. Az ő tevékenységében kap nagyobb hangsúlyt az egyes tanulóra vonatkozó személyes odafigyelés és törődés.

A személyiségfejlesztés végső célja az érettséget bizonyító, dönteni tudó és döntéseiért felelősséget vállaló ember.

Iskolánk kiemelt feladatának tartja, hogy a pedagógusok minél hamarabb felismerjék a tehetségeket, és minden tanulónak meg tudja adni a lehetőséget, hogy kamatoztassa tehetségét.

Iskolánk a művészeti tevékenységek közül kiemelten fontosnak tartja a drámapedagógián belül a drámajáték és színjátszás oktatását. A személyiségfejlesztés és a kommunikációs képességek fejlesztése mellett a színjátszásban fiatal, tehetséges diákok felkutatását, oktatását, fejlesztését, tehetséggondozását és továbbtanulásuk támogatását elsődleges feladatának tartja intézményünk.

Az alsó tagozaton a drámajátékok tanítása, a tanulók készségeinek, képességeinek fejlesztése zajlik szakkör formájában. A felső tagozatos diákok színjátékkal foglalkoznak, amelynek oktatásában szoros együttműködésben állunk a Nagy Imre Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolával.

A Nemzeti alaptantervben képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Célunk, hogy az oktató-nevelő munka eredményeképpen tanulóink a 8. évfolyam végére a következő személyiségjegyek alapjaival rendelkezzenek, melyekre a későbbiekben építeni tudnak:

- önállóság
- alkalmazkodás
- kreativitás
- képesség az érzelmi harmóniára
- türelem, céltudatosság
- küzdőképesség
- figyelem- és gondolkodás-összpontosítás
- kulturált magatartás felnőttekkel és társakkal szemben
- segítségnyújtás
- humanizmus
- tolerancia
- nyitottság
- konfliktusmegoldó képesség

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladatok:

- színes, sokoldalú iskolai élet biztosítása, változatos pedagógiai módszerekkel, széles tevékenységkínálattal
- fejleszteni a gyermekek önismeretét, együttműködési készségét

- figyelmet kell fordítani: a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítására
- az egészséges, harmonikus személyiség kialakítása
- az egészségnek, mint alapértéknek elfogadtatása, az egészségmegőrzés igényének felkeltése, az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése
- a tanulók érzelmi intelligenciájának állandó fejlesztése életkori sajátosságaiknak megfelelően
- a pedagógus személyes példaadása

1.4. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségnevelés feladata, célja:

- A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.
- Diákjaink éljenek minél egészségesebben és csökkentsék életmódjukban az egészségkárosító tényezőket.
- Ismerjék meg az egészséges életmód kialakításához szükséges magatartásformákat, lehetőségeket.
- Tudatosítsuk tanulóinkban, hogy az élet a legnagyobb érték. Megőrzéséhez, harmóniájának megtartásához megfelelő életmódra van szükség.
- Ismerjék meg a szenvedélybetegségeket, ezek hatásait, következményeit, tudjanak harcolni ellenük.
- Legyenek képesek az egészséges emberi élet társadalmi és természeti összefüggéseit meglátni és saját életük megóvása érdekében cselekedni.

Az egészségnevelés színterei:

- Iskolai életünk mindennapjainak része hogy felhívjuk diákjaink figyelmét adott szituációkban az egészséges életmód fontosságára személyes példaadással is.
- A biológia tantárgy keretén belül használható tudást nyújtunk az egészséges életmód ismérveiről. Így válhatnak tanítványaink felnőtt korukra saját és mások egészségét tudatosan védő állampolgárokká.
- A felső tagozaton tanévenként az osztályfőnöki tervben megtervezve egészségnevelési témakörökkel foglalkoznak az osztályfőnökök:
napirend, étkezés, testmozgás, betegségek megelőzése, járványok, szenvedélybetegségek, szexuális kérdések, testi higiéné, mentálhigiéné, harmonikus élet,
- Feszültségoldás, a helyes életvezetési szokások elsajátítása csoportos és egyéni foglalkozásokon pszichológus segítségével.

A segítő kapcsolatok színterei:

- Szülők (család)
A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programját.
- Szülői közösség
Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonni a szülőket és szükséges megnyerni támogatásukat.
- Iskolaorvos, házi orvos, védőnő
Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat látják el.
- Iskolapszichológus

A pszichológus a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, önértékelési zavarral küzdő diákokat segíti. Konzultál a szülővel, illetve szükség esetén más érintett személlyel is.

Fejlesztési feladatok:

- az egészségmegőrzéshez kapcsolódó ismeretanyag bővítése
- az egészséges életről minél több pozitív példa bemutatása
- az egészséges életmód lehetséges elemei
- a személyes higiéné kérdései
- a helyes táplálkozás
- a nemiség, szexualitás kérdései
- a szenvedélybetegségek káros hatásai
- a harmonikus és teljes élet perspektívája
- példaképek bemutatása

Az egészségnevelés gyakorlati megvalósításának lehetőségei:

Osztályonként egészséges ételeket készítünk a gyerekekkel.

Kirándulás kiskertekbe, ismerkedés a gyógynövényekkel. Megfigyeljük táplálékaink útját a termőföldtől az asztalunkig.

Egészségprojekt keretében neves szakembereket hívunk meg előadások megtartására a következő témákban:

- egészséges táplálkozás
- a vízfogyasztás szerepe a mindennapokban
- a sport és mozgás jelentősége a hétköznapi életben
- az alkoholfogyasztás következményei
- a dohányzás egészségre gyakorolt hatása és következményei
- a drogfogyasztás veszélyei
- az indokolatlan gyógyszerfogyasztás következményei és a gyógyszerek helyettesítése gyógynövényekkel

Egészségklubot szervezünk 7-8. osztályosoknak, ahol az őket érdeklő problémákról beszélgethetnek.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre. Súlyos állapotú beteg esetében rendkívül lényeges az ellátást megkezdők gyorsasága és hatékonysága. Késlekedés esetén csökken a beteg túlélési esélye, illetve nő a maradandó egészségkárosodás valószínűsége.

Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, melyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

A felnőtt személyek elsősegélynyújtó motiváltsága magas, de tudásszintje alacsony, teljesítőképessége esetleges, továbbképzésre való hajlandóságuk alacsony. Az elsősegélynyújtás gyermekkorban történő oktatása a későbbi elfogadható tudás alapja lehet.

Hajlandóság kialakításának egyik eszköze lehet a gyermekkorban megkezdett oktatás.

Célkitűzés: már gyermekkorban a vészhelyzetbe került emberek megsegítését és a számukra nyújtott elsősegélyt magától értetődővé tenni, általános elsősegélynyújtási ismeretek átadása.

Az elsősegélynyújtás szerepe a betegség/sérülés kimenetelét tekintve kulcsfontosságú. Ennek javítására a gyermekkorban elkezdett elsősegélynyújtással foglalkozó programok alkalmasak és hatásosak lehetnek.

Elsősegély nyújtási alapismeretek tananyagegységei:

A tananyag összeállításban az életkori sajátosságokat, élethelyzeteket vettük figyelembe.

Az ismeretanyagok folyamatosan koncentrikusan bővülnek évfolyamonként.

	Ismeretanyag
1. évfolyam	Kisebb háztartási sérülések, balesetek megelőzése, ellátása (kisebb vágás kötözése). Nyári balesetek megelőzése (napszúrás, leégés, csúszda, vízbeugrás). A baleset telefonon történő bejelentésének gyakorlása.
2. évfolyam	Kisebb háztartási sérülések, balesetek megelőzése, ellátása (kisebb vágás kötözése). Szúrás, égés ellátása. Az orrvérzés ellátása.
3. évfolyam	Baleset megelőzés, teendők baleset esetén
4. évfolyam	Lázcsillapítás esetén teendők (vizes borogatás, ülő fürdő). Kullancscsípés esetén teendők. Téli balesetek megelőzése (szánkózás, korcsolyázás)
5. évfolyam	Agyrázkódás gyanúja esetén teendők. Sérülések ellátása (harapott seb, horzsolás). Ételmérgezés megelőzése. Téli balesetek megelőzése (kihűlés).
6. évfolyam	Végtagbaleset: ficam, rándulás, törés ellátása.
7. évfolyam	Vérzések ellátása: nyomókötés. Eszméletlen sérült ellátása, stabil oldalfekvés. A szem sérülései. Nyári fürdőzés természetes vizekben.
8. évfolyam	Elektromos baleset esetén teendők, mérgezések: gyógyszer, vegyszer, CO. Teendők közúti baleset helyszínén. Újraélesztés. Alkohol fogyasztás, drog következményei.

1.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre. A gyermek fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől.

Tanítási órán, tanórán kívüli foglalkozáson a pedagógus olyan feladatot adjon, olyan pedagógiai helyzeteket teremtsen, olyan programokat válasszon és szervezzon, melyeknek során a gyermek személyisége és közösségi magatartása a kívánt irányban fejlődik.

Ha a diákok kötődnek az egyes iskolai közösségekhez, az lehetővé teszi az azokon keresztül közvetett módon megvalósuló oktatás és nevelés hatásának erősödését. Ezért is alapvető feladat a közösségben, illetve a közösség által történő nevelés megszervezése és irányítása.

A legalapvetőbb közösség a család, ahova a tanuló tartozik. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket az iskolába kerülve lehet és kell is fejleszteni, formálni, alakítani.

A tanulók együttélésének és együttműködésének legágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökre, a

diákönkormányzatot segítő pedagógusra, az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra.

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokásokon, morális elemeken túl a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok és értékrendek.

Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és továbbfejleszteni. Ebben nagy szerepet játszik a közösség, mivel a kortársak hatnak legerősebben egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályközösség feladata:

- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása
- az egyéni értékek felismerése
- egymás tiszteletben tartása
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban
- a tolerancia és az empátia gyakorlása
- társaik segítése, támogatása, gondjaik, problémáik megoldásában
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése
- a közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

A közösség irányításában, alakításában meghatározó az osztályfőnök szerepe. Különösen fontos a szerepe a problémák felismerésében. Fontos, hogy a család és az iskola azonos alapelveket valljon a nevelésben, s a szülő támogassa gyermekét, együttműködjön az iskolával. Az osztályfőnök ismerje fel a tanuló problémáit, érzékelje az esetleges deviáns eseteket, és találja meg a problémák megoldásához a helyes utat, vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A közösségfejlesztés során nélkülözhetetlenek az együttes élmények, közös cselekvések.

A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek közös átélését, az egészséges versenyszellem, és az együttműködési készség kialakulását.

Az együttes szereplések lehetőséget nyújtanak a közösséggel szembeni felelősség átélésére.

A tanórán kívüli foglalkozásokat a diákok igényeinek és az iskola lehetőségeinek összehangolásával szervezzük.

Tanítási órán kívüli tevékenységek:

- szakkörök, tanfolyamok
- táborok, erdei iskola, kirándulások
- környezetvédelmi akciók, kertészkedés
- gyűjtési akciók (papír, használt elem, PET palack...)
- diákszínpad
- múzeumok, kiállítások látogatása
- tanulmányi versenyek
- sportversenyek
- csapatversenyek

1.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A **pedagógusok** feladatait személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. Legfontosabb helyi feladataikat az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés
- a tanulók dolgozatainak javítása
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése
- a megtartott tanítási órák dokumentálása
- osztályozó és javítóvizsgák lebonyolítása
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok
- felügyelet tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása, családlátogatások
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a diákok személyiségfejlődésére.
- Együttműködik az osztályban a DÖK képviselőivel, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és évi statisztikai adatok szolgáltatása, törzskönyvek, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai programokról, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Alkalmanként órát látogat az osztályban.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás a pedagógusnak az a tevékenysége, amely lehetővé teszi a tehetség felismerését, kibontakoztatását. A tehetséggondozásban az iskolának, a kortársaknak és a családnak egyaránt fontos, egymást segítő, kiegészítő szerepe van.

A tehetséges tanulót átlag feletti képességeiről, feladat-elkötelezettségéről, kreativitásáról lehet felismerni. Ezek az életkor előrehaladásával egyre differenciáltabban jelentkeznek. A tehetséget nem mindig könnyű felismerni, ugyanis ezek a gyerekek nem mindig jó tanulók, nem mindig koruknak megfelelően érettek, sőt lassan- kibontakozóak is lehetnek.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően lehessen gondoskodni a fejlesztésükről. Minden gyereknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelő teljesítményt nyújtson. A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok az átlagnál nagyobb, saját szintjüknek megfelelő terhelést kapjanak.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal, a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés módjai tanórán belül a következők lehetnek:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a tanórákon érvényesülő differenciált képességfejlesztés
- az idegen nyelv emelt szintű oktatása
- csoportbontás
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás segítése felkészítő foglalkozásokkal
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása
- a viselkedéskultúra fejlesztése
- elismerés, motiválás
- személyre szabott feladatok

A tehetségfejlesztés lehetőségei tanórán kívül:

- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális)
- a kiugró tehetségek szakemberekhez való irányítása, akik gondoskodnak a tanulók megfelelő fejlesztéséről
- tehetséggondozó szakkörök
- iskolai sportkörök: kézi-, kosárlabda- és labdarúgó-bajnokságok
- szabadidős foglalkozások (színház-, múzeumlátogatás)
- az iskolában rendelkezésre álló tanulási források használata (számítógépes, multimédiás tanulóprogramok)

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az esélyegyenlőség érvényesülését szolgáló tevékenységünk alapvető célja, hogy biztosítsuk az intézményen belül a szegregáció mentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézményi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célunk az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása – az SNI, a BTM, illetve a hátrányos helyzetű (és HHH) gyermekek – hátrányok kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása.

Prevenció

- A tanulók szűrése, felmérése, vizsgálat kezdeményezése, szakvélemények elemzése.
- A gyermekek problémáinak korai felismerése, diagnosztizálása.
- Az 1. osztályos tanulók DIFER mérése a tanév I. félévében, szükség esetén vizsgálat kezdeményezése.
- Tanév eleji felmérések eredményeképpen osztály tantárgyi felzárkóztató programok készítése a tanmenetekben.
- Folyamatos együttműködés a Nevelési Tanácsadóval.
- Különleges gondozásba vétel esetén kompetens szakemberek segítségével együttműködve a fejlesztés tervezése és végzése.

Felzárkóztatás

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Eszközei:

- Korrepetálás, fejlesztés-, terápia-, egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása.
- Az osztályfőnök, szaktanárok kiemelt, támogató, segítségnyújtása.
- Felzárkóztatási tervek készítése.
- Speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal, valamint a szülők bevonása a helyes módszerek elsajátítása, az otthoni foglalkozás érdekében.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal való foglalkozás

Az SNI tanulókkal való foglalkozás elvei:

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni.
- A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva kell megszervezni, figyelembe véve a szakértői véleményben foglaltakat.
- A feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van.
Igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni.
- Szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszereket és eszközöket kell beépíteni a nevelés, oktatás folyamatába.
- Iskolánk segítő megkülönböztetéssel egyénileg is támogatja a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

A fejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok:

- kudarctűrő képesség növelése
- a tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése
- a sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban
- tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék
- önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása,
- a tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása
- a számonkérés és értékelés valamint a minősítés alóli mentesítés –indokolt- esetben - a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján történik

A megvalósítás színterei:

- minden tanórán
- rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozáson, felzárkóztató foglalkozásokon

Hallássérült tanulókkal való foglalkozás:

Intézményünkben a hallássérült tanulók fejlesztése speciális módszerek alkalmazását kívánja meg a pedagógustól a mindennapokban.

Az iskola célja, hogy a hallássérült gyermekeknek olyan alapos ismereteket adjunk, amelyek a továbbtanuláshoz szükségesek.

A következő területeken nyújtunk kiemelt segítséget számukra:

- az olvasás technika kialakítása, fejlesztése
- az írás technikájának kialakítása, fejlesztése
- a tudatos anyanyelvtanulás előkészítése
- a tanuló nyelvi készségének olyan szintre eljuttatása, amely alkalmassá teszi őket az önálló ismeretszerzésre
- a hallásmaradvány kondicionálása
- a meglévő beszédállapot fenntartása, megőrzése és fejlesztése
- harmonikus személyiség erősítése
- a tanuló felkészítése a megfelelő pályaválasztásra
- a nyelvi érintkezés formáinak bővítése
- tágabb tájékozódás a köznap nyelvhasználatban
- árnyaltabb alkalmazás
- a megfelelő fogalmak értő használata
- a kommunikációs szándéknak megfelelő nyelvi formák megválasztása
- a tehetségek gondozása
- szókincs bővítése
- a szükséges grammatikai elemek alkalmazása

Autizmussal élő tanulók integrált oktatása-nevelése

Intézményünkben az autizmussal élő tanulók autizmus specifikus módszerekkel történő fejlesztését, iskolai beilleszkedésüket gyógypedagógus segíti.

Iskolánk célja, hogy biztosítsuk az autizmussal élő tanulók egyenlő esélyű részvételét a többségi osztályközösségekbe.

Arra törekszünk, hogy az autizmussal élő tanulók az egyéni szükségleteik figyelembevételével, meghatározott arányban vegyenek részt a tanórákon és az egyéni fejlesztési helyzetekben.

A következő területeken nyújtunk kiemelt, célzott segítséget számukra:

- szociális-kommunikációs helyzetek értelmezése
- helyes viselkedések elsajátítása, alkalmazása
- egyénre szabott motiválási és jutalmazási rendszer kialakítása
- megfelelő szintű, mértékű vizuális támogatás biztosítása
- egyéni szükségletekhez igazított arányú részvétel a tanórákon
- a befogadó osztályközösség felkészítése az autizmussal élő tanulók befogadására
- az autizmussal élő tanulókat tanító pedagógusok autizmus specifikus ismereteinek bővítése

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Az oktató-nevelő munka folyamán fontos feladatunk a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítése, tanulási eredményességük növelése.

Az intézmény feladata:

A beilleszkedési magatartási és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek történő számbavétele.

Az okok, előzmények feltárása:

- viselkedésszinten jelentkező zavar
- figyelem problémája
- érzékszervi zavar
- beszédkézség zavara
- egyéb egészségi állapotból eredő zavar
- pszichikai károsodás
- tanár – diák összeférhetetlenség
- alkoholizmus, drog

Prevenció az intézmény lehetőségeihez mérten.

A probléma meglete esetén, annak leoptimalisabb kezelése. Szoros kapcsolat fenntartása:

- a szülőkkel
- Gyermekjóléti Központtal
- iskolapszichológussal
- az iskolaorvossal, védőnővel
- a gyermekorvossal
- a tanuló háziorvosával
- helyi óvodákkal (1. osztály)
- középfokú oktatási intézményekkel

A prevenciót, ill. a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:

- az óvodából az iskolába történő átmenet segítése
- az egyénhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (integrált oktatás – differenciált órászervezés)
- egyéni foglalkozások, felzárkóztató órák
- a tanulókkal való személyes beszélgetések
- egyéni bánásmód
- családlátogatások
- együttműködés a gyermeket tanító nevelők között
- fogadóórák, szülői értekezletek
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése, ismeretterjesztő előadások, fórumok
- pedagógusok ilyen témájú továbbképzésen való részvétele
- az iskolai védőnő felvilágosító, segítő munkája
- egészségnevelési tevékenység folytatása
- szakemberhez irányítás
- továbbtanulásra felkészítő foglalkozások

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az iskola ez irányú tevékenységi köre felöleli a felderítést, a tanulóval történő rendszeres elbeszélgetést, a családdal való kapcsolatfelvételt, a társintézményekkel való együttműködést, a kölcsönös tájékoztatást, a rendszeres javaslattevést. Minden osztályfőnök és pedagógus kiemelten közreműködik a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Az iskola gondoskodik arról, hogy a szociális helyzet alapján járó kedvezményeket a rászoruló tanulók megkapják.

- étkezések biztosítása, segítség az étkezési díjak kifizetéséhez
- felzárkóztató, tanórán kívüli foglalkozások
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek – pl. könyvtár, számítógép használatának biztosítása
- személyes kapcsolat kialakítása
- szülők, családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- családlátogatások
- ösztönzés a fogadó órákon és szülői értekezleteken, egyéb iskolai rendezvényeken való részvételre
- továbbtanulás irányítása, segítése
- pályázatok figyelése, részvétel ezeken
- tankönyvvásárláshoz nyújtott támogatás
- javaslattétel ösztöndíjra, táborozási támogatásra
- felvilágosítás szociális juttatások lehetőségeiről
- mentálhigiénés programok
- szoros kapcsolat a Gyermekjóléti Központtal
- a szabadidő kulturált eltöltésének segítése
- felvilágosító és drogmegelőző programok szervezése

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Ez irányú tevékenységünkben követjük a 20/2012 –es számú rendeletben foglaltakat. Gyermekvédelmi feladataink megoldásában a Gyermekjóléti Központ szakembereinek segítségére számíthatunk.

A tanár (osztályfőnök) figyelemmel kíséri a gyermek életmódjában, magatartásában bekövetkező változásokat, az iskolai teljesítményét. Jelentős negatív változás esetén a támogató odafordulás jelenti a segítségnyújtás kezdetét. Ahhoz, hogy a látható probléma okát megtalálja, pontos információkra van szüksége, ami csak empátikus, megértő és elfogadó légkörben lehetséges.

A valódi (pszichés, szociális) gond megismerését követően tud dönteni a pedagógus, hogy a problémával történő segítő foglalkozáshoz rendelkezik-e elégséges pedagógiai eszközzel. Amennyiben a korrekció meghaladja szakmai kompetenciáját, akkor segítséget kell kérnie más szakembertől (orvos, pszichológus).

1.8. Az intézményi döntési folyamatokban való tanulói részvétel rendje

A diákok érdekvédelmi szervezete a DÖK.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos kérdésekben.

A hatályos jogszabályok szerint az SZMSZ és a Házi rend elfogadása előtt élhetnek véleményezési jogukkal. Kikérjük még véleményüket minden tanév elején az iskolai programok megtervezésekor: színház, múzeumok, kirándulások, erdei iskola, Móra napi programok, iskolai versenyekkel kapcsolatban.

1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A szülők-pedagógusok együttműködése

Az együttműködés az iskolában nem más, mint szülők, a tanulók és a pedagógusok közös részvétele a gyermek személyiségének és tudásának fejlesztésében. Az együttműködéshez megfelelő kommunikációs formák működtetése szükséges.

Cél, hogy a szülők lássanak bele az iskolai munkába, a közösségi életbe és lehetőségeik, elfoglaltságuk függvényében vállaljanak részt benne azért, hogy folyamatosan nyomon követhessék gyermekük nevelésének, oktatásának alakulását.

A pedagógus és szülők közötti együttműködési formái:

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és pedagógusok között folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - a helyi tanterv követelményeiről
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
 - a gyermek tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
 - az iskola és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
 - az iskolai programokról
- beszélgető kör során gyermeknevelési, tanulási témák feldolgozása oldott légkörű beszélgetéssel
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé

Fogadó órák

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal
- évente 2 alkalommal meghatározott időpontban tartandó, de szülő és pedagógus előzetes egyeztetés után egyaránt kérheti a megtartását

Egyéni kapcsolatfelvétel

Szülők közösségének részvétele az osztály életében

Szülői közösségi választmány ülései

Nyílt tanítási nap

Feladata:

- a szülők betekintést nyerjenek az iskola mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjanak közvetlenül gyermekük és az osztályközösség életéről

Írásbeli tájékoztató (ellenőrző, tájékoztató füzet, üzenő füzet)

Feladata:

- a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról

Rendezvények

Hirdetőtábla, honlap

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg illetve választott képviselők, tisztségviselők útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével.

A tanulók és a pedagógusok együttműködése

Cél a folyamatos, kiegyensúlyozott, feszültségmentes kapcsolatban az egyéni képességeknek megfelelő eredmények elérése, a személyiség kibontakoztatása az oktató-nevelő munkában.

A pedagógusok és tanulók közötti együttműködés formái:

- tanórai munka
- osztályfőnöki órák
- közösségi programok
- egyéni beszélgetések
- diákönkormányzat, diákszabvány
- kérdőívek, vizsgálatok

Együttműködés az iskola egyéb partnereivel

Iskolarendőr: rendszeres kapcsolatban van a diáksággal, felvilágosító előadásokat tart osztályfőnöki órákon.

Gyermekjóléti Központ: szolgáltatásaikat igénybe véve törekszünk a hatékony együttműködésre a gyermekek érdekében.

Óvodák: a naptári évhez kapcsolódó magyar népszokásokat rendszeresen bemutatjuk a környező óvodák csoportjainak.

MŰPA – partneriskolai kapcsolat.

Diákjaink zenei kultúrájának fejlesztése érdekében próbákon, orgonavezetésen, koncerteken és zenepedagógiai foglalkozásokon veszünk részt.

A Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Diákotthonnal: az intézet utazó szurdopedagógusai rendszeresen fejlesztik nagyothalló diákjainkat és módszertani segítséget nyújtanak a szaktanároknak.

Jedlik Ányos Gimnázium - Csepel

- A középiskolások kötelező közösségi szolgálatának keretében együttműködünk abban, hogy diákjaik segítsék tanulási nehézségekkel küzdő tanulóinkat.
- Partneriskolaként szerepelünk a gimnázium által megvalósítandó Öveges Programban, amely a természettudományos oktatás módszertanának és eszközrendszerének megújítását tűzte ki célul. (TÁMOP-3.1.3-11/1-2012-0008)

1.10. Osztályozóvizsga, javítóvizsga

A nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához az a tanuló, akinek egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át.

Javítóvizsgát tehet a diák:

- a) ha a tanév végén (legfeljebb 3 tantárgyból) elégtelen osztályzatot kapott
- b) osztályozó vizsgáról (különbözeti vizsgáról) számára felróható okból késik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik

Javítóvizsgát az iskolaigazgató által meghatározott időpontban aug. 15-étől 31-éig terjedő időszakban tehet.

A tanulmányok alatti vizsgát vizsgabizottság előtt kell tenni. A osztályozó és a javítóvizsga tantárgyi követelményeire a Pedagógiai Program Helyi tantervének 2.9-es fejezetében levő táblázat érvényes.

A vizsgák időpontjáról az iskola honlapjáról, a hirdetőtábláról és személyesen tájékozódhat a vizsgázó, illetve hozzátartozója.

8. évfolyamosok tanév végi vizsgája:

- nevelőtestületünk döntése alapján történik
- a vizsga időpontja: tanév vége
- választható tantárgyak: humán blokk: magyar irodalom, történelem, angol/német
 reál blokk: fizika, kémia, biológia, földrajz
- minden tanuló egy humán és egy reál tantárgyat választ.

A vizsga menete:

- mindkét blokkból (humán és reál) a kiválasztott tantárgyakból 1-1 tétel húzása, majd szóbeli felelet
- prezentáció bemutatása

Az adott tanév márciusáig a szaktanár előzetesen 8 tételt ad, melyekre a tanulók önállóan felkészülnek.

A tanuló a szaktanárral előzetesen egyeztetett témából önállóan prezentációt készít, melyet a vizsgán bemutat, illetve értelmez.

A témák kiválasztása a kompetencia alapú oktatás (ismeret+képesség+attitűd) szemléletére épül.

Vizsga értékelése: tantárgyanként egy osztályzat a tétel és a tabló v. prezentáció átlagából

1.11. Iskolai felvétel, iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolai felvétel törvényi kötelezettség alapján történik. Diákjainkat érdemjegyekkel értékeljük, az érdemjegyeket hivatalos dokumentumokban feltüntetjük (értesítés iskolaváltásról nyomtatványban, félévkor ellenőrzőben, év végén bizonyítványban). Iskolaváltáskor automatikusan a kapott érdemjegyeket továbbviszik.

Tanuló átvételekor felvételi eljárást nem tartunk. Az igazgató dönt a gyermek felvételéről az szakmai munkaközösség-vezetők és az osztályfőnök véleményének kikérése után figyelembe véve az osztályok létszámát és összetételét.

A tanulók törvény szerinti felvétele után a fennmaradó helyekre előnybe kell részesíteni a HHH tanulókat.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. A helyi tanterv rendezőelvei, törvényi iránymutatók

- A választott kerettantervek alapján Helyi tantervek készültek.
- Helyi tantervünk rendelkezik a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete 10 %-ának meghatározásáról.
- A helyi tanterv az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítésére egy tanévet jelöl meg.
- Az iskolánkban olyan iskolaszervezési forma működik, ahol a tanórák csak délelőtt szerveződnek, tehát iskolánk nem egész napos iskolaként működik. Az egyéb foglalkozások a délutáni időszakra tevődnek.
- A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy helyi adottságokhoz alkalmazkodva megválassza az ismereteket, a tananyagot, a nevelési-oktatási módszereket.
- A szabad iskolaválasztáskor a szülő élhet a törvény adta lehetőségével.
 - o Az iskolaválasztáskor a szülő tájékozódik az iskola helyi tantervéről, nevelési tervéről,
 - o és élhet döntési jogával.
- Intézményünkben a tanórák 8 órától kezdődnek az adott osztály adott órarendjének megfelelően végződnek. 16 óráig a tanulók egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon vehetnek részt (pl. szakkörökön: magyar, történelem, matematika, fizika, kémia, énekkar, rajz, kézműves, néptánc; sportkörökön: röplabda, kosárlabda; tehetséggondozó, felzárkóztató foglalkozásokon). Minden tanév június 1-ig felmérjük a következő tanévre vonatkozóan a szakkörökre, sportkörökre, tehetséggondozó foglalkozásokra való jelentkezési szándékot. Felmérjük a jelzett dátumig, hogy a tanuló az egyház által szervezett hit- és erkölcstan vagy az állami általános iskolában kötelező erkölcstan órán kíván részt venni.
- Iskolánkban hallássérült (SNI) tanulók integrálása folyik, rájuk a helyi tantervben foglaltak követelményrendszere épp úgy vonatkozik, mint halló társaikra. Számukra a szurdopedagógus készít fejlesztési tervet. Az oktatás folyamatában előnyben kell részesíteni a speciális módszerek alkalmazását.
- Iskolánkban autizmussal élő tanulók integrálása folyik, rájuk a helyi tantervben foglaltak követelményrendszere épp úgy vonatkozik, mint többségi társaikra. Számukra gyógypedagógus készít fejlesztési tervet. Az oktatás folyamatában előnyben kell részesíteni az autizmus specifikus módszereket.

2.2. A választott kerettanterv megnevezése

A 23/2013 EMMI rendelet 6. mellékletében az Oktatáskutató- és Fejlesztő Intézet által összeállított kerettanterv alapján az alábbi változatokat választottuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom (felső tagozat)	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

A többi tantárgy esetében a kerettantervek körében nincs választási lehetőség.
A magyar nyelv és irodalom tantárgyat két külön jeggyel értékeljük.

2.3. Óratervek

Óraszámok a köznevelési törvényben és a NAT-ban

Évfolyam	Tanulók óraszám			tehetséggond felzárkóztatás 27.§ (5)	NAT 8.§ (3) óraszám *	Tanuló óraszám tehetséggondozás és felzárkóztatás nélkül	Osztályok heti időkerete		Maximális heti óraszám	Maximális napi óraszám	Engedélyezett órakeret csökkentve a tanulók maximális óraszámával**
	Testnevelés nélkül	Testnevelés	Órák testneveléssel				Engedélyezett óraszám	6 és 8 évf. gimn.			
1.	20	5	25	2	2	27	52		27	6	25
2.	20	5	25	2	2	27	52		27	6	25
3.	20	5	25	2	2	27	52		27	6	25
4.	22	5	27	2	2	29	55		29	7	26
5.	23	5	28	2	3	31	51	2	31	7	20
6.	23	5	28	2	3	31	51	2	31	7	20
7.	26	5	31	2	4	35	56	2	35	7	21
8.	26	5	31	2	4	35	56	2	35	7	21
ÖSSZ. 1-8.	180	40	220	16	22	242	425	8	242		183

*NAT 8.§(3) a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege

egy tanítási héten a Knt. 6. melléklet B és D oszlopában meghatározott időkeretet meghaladó órák száma /legfeljebb/

** Knt. 27.§ (4), (5), (6) bekezdésben meghatározott feladatokra rendelkezésre álló időkeret, benne a napközi, "iskolaotthon", tanulószoba

2015/2016-os tanévben: 1., 2.,3., 5., 6., 7. évfolyam
2016/2017-es tanévben: 1., 2.,3., 4., 5., 6., 7., 8. évfolyam

1-4. évfolyam - Móra alsó																
Tantárgyak	1. évfolyam				2. évfolyam				3. évfolyam				4. évfolyam			
	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret
Magyar nyelv és irodalom	7	7			7	7			6	6	1		6	6	1	
Idegen nyelvek			1,5				2				2		2	2	1	
Matematika	4	4			4	4			4	4			4	4		
Erkölcstan/Hit-és erkölcstan	1	1			1	1			1	1			1	1		
Környezetismeret	1	1	0,5		1	1		0,5	1	1		1	1	1	1	
Ének-zene	2	2			2	2			2	2			2	2		
Vizuális kultúra	2	2			2	2			2	2			2	2		
Informatika																
Életvitel és gyakorlat	1	1			1	1			1	1			1	1		
Testnevelés és sport	5	4			5	4			5	4			5	4		
Tánc (néptánc)		1				1				1				1		
Szabadon tervezhető	2				2				3				3			
Rendelkezésre álló órakeret	25	23	2	2	25	23	2	2	25	22	3	2	27	24	3	0
Felhasznált óraszám		25		0		25		0,5		25		1		27		0
osztály heti óraszám	25				25,5				26				27			

5-8. évfolyam - 3 órás idegen nyelv																
Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret
Magyar nyelv és irodalom	4	4			4	4	1		3	3	1		4	4		
Idegen nyelvek	3	3			3	3			3	3			3	3		
Matematika	4	4			3	3	1		3	3	1		3	3	1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2			2	2			2	2			2	2		
Erkölcstan/Hit- és erkölcstan	1	1			1	1			1	1			1	1		
Természetismeret	2	2	1		2	2	1									
Biológia-egészségtan									2	2			1	1	1	
Fizika									2	2			1	1	1	
Kémia									1	1	0,5		2	2		
Földrajz									1	1	0,5		2	2		
Ének-zene	1	1			1	1			1	1			1	1		
Vizuális kultúra	1	1			1	1			1	1			1	1		
Hon- és népismeret	1	1														
Informatika			1		1	1			1	1			1	1		
Technika	1	1			1	1			1	1						
Testnevelés és sport	5	5			5	5			5	5			5	5		
Osztályfőnöki	1	1			1	1			1	1			1	1		
Szabadon tervezhető	2				3				3				3			
Rendelkezésre álló órakeret	28	26	2	2	28	25	3	2	31	28	3	2	31	28	3	0
Felhasznált óraszám		28	0			28	0			31	0			31	0	
osztály heti óraszám	28				28				31				31			

5-8. évfolyam - 5 órás idegen nyelv																
Tantárgyak	5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret	törvényi	alap	szabadon tervezhető órakeret	választható órakeret
Magyar nyelv és irodalom	4	4			4	4	1		3	3	1		4	4		
Idegen nyelvek	3	3		2	3	3		2	3	3		2	3	3		2
Matematika	4	4			3	3	1		3	3	1		3	3	1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2			2	2			2	2			2	2		
Erkölcstan/Hit-és erkölcstan	1	1			1	1			1	1			1	1		
Természetismeret	2	2	1		2	2	1									
Biológia-egészségtan									2	2			1	1	1	
Fizika									2	2			1	1	1	
Kémia									1	1	0,5		2	2		
Földrajz									1	1	0,5		2	2		
Ének-zene	1	1			1	1			1	1			1	1		
Vizuális kultúra	1	1			1	1			1	1			1	1		
Hon- és népismeret	1	1														
Informatika			1		1	1			1	1			1	1		
Technika	1	1			1	1			1	1						
Testnevelés és sport	5	5			5	5			5	5			5	5		
Osztályfőnöki	1	1			1	1			1	1			1	1		
Szabadon tervezhető	2				3				3				3			
Rendelkezésre álló órakeret	28	26	2	2	28	25	3	2	31	28	3	2	31	28	3	2
Felhasznált óraszám		28	2			28	2			31	2			31	2	
osztály heti óraszám	30				30				33				33			

2013. szeptember 1-jével kifutó rendszerben érvényes óraterv

2015/2016-os tanévben: 4., 8. évfolyam

Modulok a kifutó, 2008-as tantervben:

Önálló tantárgyként illetve tantárgyba építve modulokat tanítunk.

A modulok közül:

önálló tantárgy: egészségtan: 8. évfolyam, médiaismeret: 8. évfolyam

Az önálló modulok értékelése félévkor és év végén: kiválóan megfelelt

jól megfelelt

megfelelt

A modulok a 2016-2017-es tanévben megszűnnek.

Évfolyamok		2.	3.	4.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom		8	8	8	4	4	4
Élő idegen nyelv	Angol, német	1	2	3	3 / 5	3 / 5	3 / 5
Matematika		5	4	4	4	4	4
Ember és társadalom	Történelem a hon- és népismerettel egybeépítve				2+1	2	2
	Etika					1	
	Osztályfőnöki				0,5	0,5	0,5
Ember a természetben	Környezetismeret	1	1	2			
	Természetismeret				2		
	Biológia					1,5	1,5
	Fizika					1,5	1,5
	Kémia					1,5	1,5
	Egészségtan				0,5		0,5
Földünk–környezetünk	Földrajz					1,5	1,5
Művészetek	Ének-zene	1	1	1	1	1	1
	Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1
	Mozgókép-kultúra és médiaismeret						0,5
Informatika	Informatika			0,5	1	1	1
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Életvitel és technika	1	1	1	0,5	0,5	0,5
Testnevelés és sport	Testnevelés	4	3	3	3	3	3
	Néptánc	1	1	1			
	Tánc és dráma						
Összesen:		22	22	24,5	23,5/25,5	27 / 29	27 / 29

2.4. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló)
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, 3D modellek, grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek, játékok segítségével

2.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fokozatosan átvezetjük a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Az első két évben gyakran nagy különbséget mutat a gyermekek fejlődése. Türelemmel, megértéssel kezeljük a kérdést, megfelelő időt biztosítunk a kibontakozásukhoz.

Megkeressük minden egyes gyermek egyéni erősségeit, dicsérettel biztatással motiváljuk őket a tanulás elfogadására, örömteli megélésére.

Biztonságos, esztétikus, szeretetteljes környezet kialakítására törekszünk, amely szintén hozzájárul fejlődésükhöz.

Mozgásigényük kielégítésére rendszeresen használjuk az iskolaudvar adta lehetőségeket óráközi szünetekben is. Segíti mozgásfejlődésüket a folyosón felállított szenzomotoros pálya rendszeres használata.

Életkori sajátosságaiknak megfelelően alakítjuk ki tanulási szokásaikat.

Fontos annak elfogadtatása, hogy a pontos feladatvégzéshez fegyelemre és megfelelő figyelemre van szükség.

Már ebben az életszakaszban elkezdjük a reális önértékelés képességének kialakítását.

3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Megismertetjük a helyes magatartásformákat és gyakoroltatjuk a mindennapokban.

Törekszünk a kötelességtudat megerősítésére.

Elősegítjük a közösségben való feladatvállalást.

Erősítjük az együttérzés, segítőkészség kialakítását.

Folyamatosan előtérbe helyezzük a környezetük iránti igényesség kialakítását, megőrzését, a természet óvását.

Megláttatjuk a folyamatos tanulás elengedhetetlen szerepét.

Olyan tudást adunk a tanulóknak, amelyet képesek új helyzetben is alkalmazni.

A tanulást úgy szervezzük, hogy a tanulók cselekvően vegyenek részt benne.

Fontosnak tartjuk az anyanyelvi kommunikáció állandó fejlesztését, melynek során egyértelműen képesek mondanivalójuk kifejezésére.

Úgy segítjük tanulóink matematikai gondolkodásának fejlődését, hogy a mindennapok probléma-helyzetei során minél sikeresebben igazodjanak el.

Fejlesztjük az érzelmi és értelmi intelligenciájukat.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás során elsődleges feladatnak tekintjük a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatását, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozását.

Segítséget nyújtunk tanulóinknak az alsó és felső tagozatos élet különbségeinek áthidalásában, a tanulási stratégiák megválasztásában, kitüntetett figyelmet fordítva az életkori jellemzőkre, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Törekszünk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozására, a helyes magatartásformák megismertetésére és gyakoroltatására.

Fontosnak tartjuk a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A 7-8. osztályban folytatjuk a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztését, bővítését, fontosnak tartjuk az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat és problémamegoldáshoz.

Segítünk az önismeret alakításában, az önértékelés képességének fejlesztésében, az együttműködés értékének tudatosításában.

Nagy gondot fordítunk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére.

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával járunk hozzá.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a pályaaorientációra, pályaválasztásra való odafigyelést.

2.6. A mindennapos testnevelés megvalósítása

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Iskolánk alsó tagozatos osztályaiban heti 4 testnevelés és 1 néptánc órát tartunk, a felső tagozatban heti 5 testnevelés órát.

A testnevelés órák szükség esetén délutánra is szervezhetők.

Tehetségpont iskolaként a sportélet előtérbe kerül intézményünkben. A sport elkötelezettjei számára az iskolai diáksportkörök nyújtanak fejlődési lehetőséget és felkészítést a versenyekre.

2.7. Projektoktatás

A projektoktatás a megismerés fő forrásává a gyerekek tapasztalatát, érdeklődését és tevékenységét teszi. A hagyományos tanítási stratégiákkal szemben nem a tananyaghoz rendeli hozzá a diákot, hanem a diákhoz a tananyagot. A projektpedagógiában a gyermek elsősorban fejlődik, és nem fejlesztik. A projekt olyan tevékenység, amely kihívásra épít.

Feladata:

- megláttassa a gyermekkel a világ sokszínűségét
- megtanítsa a tervezés, kivitelezés, értékelés hármasságát
- megtanítsa az ismeretek mellett az ismeretszerzés technikáját

A projekt egy-egy probléma, téma köré szervezi a tananyagot, így komplex megismerést tesz lehetővé.

Cselekvések sora vezet a megismeréshez, így a tanár szerepe is más: a háttérből irányít, segít. A személyiségfejlesztés nagyon hatékony eszköze, kreativitásra önállóságra sarkall.

Úgy szervezzük, hogy arányos legyen benne manuális, mozgásos, elméleti, számítógépes/internetes tevékenység, de a lényeg az önálló és csoportos tapasztalás, kutatás, felfedezés.

A közös projekt összekapcsolja az egyéneket, az együttes ismeretszerzés, a kooperáció gyakorlása, a kölcsönös felelősség, a bemutatással járó közös siker formálja a közösséget.

Együttal erkölcsi, esztétikai érzelmeket élnek át, szabályokat, normákat ismernek meg, és gyakorolnak. Tudatosul bennük az összetartozás, szolidaritás.

A tanév során alsó és felső tagozaton minimum egy projektet dolgozunk fel osztályainkkal. Ezek a természettudományokhoz, illetve társadalomtudományokhoz kapcsolódhatnak.

A tervezés minden tanév elején történik.

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A pedagógiai program számos módon segíti elő az esélyegyenlőséget: tehetséggondozó foglalkozások, verseny előkészítők, szakkörök, kirándulások, kulturális programok (múzeum-, színházlátogatások), erdei iskola.

Nagy gondot fordítunk a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra a következő módokon:

A tehetséggondozás:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai munka megszervezése
- egyéni foglalkozások a tehetséges tanulókkal
- versenyeken való részvétel és azokra való felkészülés
- iskolai könyvtár, Internet és más eszközök egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás segítése

A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózását segítő programok:

- csoportbontásokkal egyéni képességekhez igazodó tanórai munka megszervezése
- egyéni foglalkozások
- felzárkóztató órák megszervezése
- osztályfőnöki órák keretében a tanulás módszerének segítése
- előadók, szakemberek meghívása
- a továbbtanulás irányítása, segítése

Az intézmény figyelembe veszi a különböző tanulási képességeket. A diákok csoportbontás keretében tanulnak képességeik alapján.

Az intézmény rendszeresen felveszi a kapcsolatot a szakszolgálatokkal és a szülői házzal.

A tanulás tanítása az iskolában- tanulási technikák

Célunk, hogy az iskola diákjai változatos, sokféle tanulási módszer ismeretével és gyakorlatával rendelkezzenek, amelyet szabad formában, az önálló tanulásba beillesztve automatizáltan tudjanak alkalmazni, ezáltal fenntartva a tantárgy iránti érdeklődést, megtartva a tanulás iránti motivációt. Fontos, hogy jó problémamegoldó gondolkodású, belsőleg motivált és önállóan tanulni tudó tanulókat neveljünk.

A tanulási technikák tanítását szakköri formában szervezzük a 2015-2016. tanévtől az 5. illetve 6. évfolyamon heti 1 óra keretében.

2.9. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az ellenőrzésnek, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően feladatai:

1. Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.
2. Tájékoztat a készségek szintjéről, a tananyag elsajátításának mértékéről.
3. Megmutatja a hiányosságokat, a gyakran előforduló hibákat.

Írásbeli beszámoltatás

Formája:

- diagnosztikus mérés – egy adott tananyagrészt vagy egységet elsajátításának ellenőrzése
- témazáró felmérés – egy adott tananyag egység lezárása
- félévi, év végi tantárgyi felmérés (szummatív értékelés) – a félévet, tanévet lezáró összefoglalások ellenőrzése
- dolgozat
- röpdolgozat, tudáspróba, írásbeli felelet
- házi dolgozat – egy adott téma feldolgozása, kutatómunka írásos lejegyzése a tanuló nagyfokú önállóságával
- olvasónapló – házi olvasmányok írásos lejegyzése a pedagógus által adott szempontoknak megfelelően

Korlát:

- A témazáró, félévi, és év végi felmérés időpontjáról a pedagógus előre tájékoztatja a diákokat. A tanulók munkáit két héten belül ki kell javítani.
- Egy napon legfeljebb két témazáró íratható. Koordinálása a napon keresztül történik: a felmérés írásának tényét előre bejegyzik a szaktanár a megfelelő órához.

Értékelés:

- A diagnosztikus mérést értékelni kell, a tanuló visszajelzést kap az eredményéről, hibáiról, de érdemjegyet nem kaphat.
- A témazáró, félévi, év végi felmérés érdemjeggyel értékelhető; az érdemjegyek nagyobb hangsúlyt kapnak a tanuló félévi és év végi értékelésekor.
- Abban az esetben, ha a tanuló egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel, osztályzatokkal történő értékelés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

A tanulók írásbeli/szóbeli értékelésének egyéb rendelkezései:

A szülők értesítése az érdemjegyről:

- A tanulók írásbeli és szóbeli munkájáról írásban, az ellenőrzőben kell értesíteni a szülőt. Ezért az adott szaktanár és az osztályfőnök együttesen felel.
- A tanuló elégtelen teljesítményéről december 1-jéig, illetve legkésőbb május 1-ig értesíteni kell a szülőt.

A dokumentumok megőrzése:

- A felmérőket, a 8. évfolyamosok vizsgáinak anyagát, az adott tanév végéig meg kell őrizni
- a többi írásbeli munka kiosztható a tanulóknak.

Hiányzás:

- Ha a tanuló betegség, hivatalos távollét miatt hosszabb ideig hiányzik (2 hét vagy több), a felmérés csak egy hét múlva íratható meg vele.

Az ismeretek számonkérésének szóbeli formái:

- feleltetés: a leggyakoribb forma (ilyenkor általában a tananyag ellenőrzése szóban történik)
- beszélgetés
- kiselőadás

Gyakorlati számonkérés:

- Munkadarab, gyűjtőmunka, olvasónapló, tábló, prezentáció, sportteljesítmény értékelése.
- Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

A tanulmányi munka értékelése

A jogszabályban előírt értékelési rendszert használjuk.

Az érdemjegy visszajelző, informatív értékű. A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét:

- tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli
- félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A félévi osztályzatok azt mutatják, hogy:

- a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek
- és a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma

A tanév végi osztályzatok azt tanúsítják, hogy:

- a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette
- megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse
- megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani

A tanulói teljesítmények értékelésének célja: visszajelzés biztosítása a tanár, a szülő és a tanuló számára

Feladata:

- a helyi eredmények viszonyítása a központi követelményekhez
- helyzetfelmérés, a hatékonyság eszközeinek feltárása
- a hiányok felmutatása, a továbbhaladás tennivalói
- az adott osztály tudásszintjének mérése
- a tanuló tudásszintjének viszonyítása saját, korábbi teljesítményéhez
- a tanulók teljesítményének viszonyítása a tantervi követelményekhez, minősítés szavakkal vagy érdemjeggyel

Szöveges értékelés

A tanulók értékelése az iskola első évfolyamán, valamint második osztály első félévében szöveges formában történik. Első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló a követelményeket kiválóan, jól vagy megfelelően teljesítette, illetve felzárkóztatásra szorul.

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan teljesített (aki valamennyi tantárgyból kiemelkedő eredményt ért el)
- jól teljesített (aki a legtöbb tantárgyból jó eredményt ért el)
- megfelelően teljesített (aki a tantervben meghatározott fejlesztési feltételeket 50-60%-ban teljesíti)
- felzárkóztatásra szorul (aki a feltételeket rendszeresen és a főbb tantárgyakból gyengén teljesíti, vagy nem tudja teljesíteni)

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap:

- az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét,
- fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre (szülő, fejlesztőpedagógus, az osztályban tanító tanárok, szakmai munkaközösség bevonása, szükség esetén felzárkóztató terv készítése, differenciált óravezetés a kompenzáció érdekében)

	kiválóan teljesített	jól teljesített	megfelelően teljesített	felzárkóztatásra szorul
ismerete	biztos	esetenként hiányos, pontatlan	felszínes, nagyon hiányos	alapvetően hiányos
a szak-kifejezéseket	tudja, mindig helyesen és pontosan használja	tudja	Hiányosan, ill. jelentős hiányokkal tudja	nem tudja
a tanult eljárásokat	hibátlanul alkalmazza	képes alkalmazni	Hibákkal, ill. sok hibával alkalmazza	nem alkalmazza
írásbeli, szóbeli beszámolóí során	önálló, szókinccse változatos	kisebbségi segítségre szorul	bizonytalan, csak részben önálló, ill. segítséggel sem önálló	segítséggel sem képes
az összefüggéseket	meglátja, felfedezi és beépíti az ismereteibe	érti	részben v. ritkán érti	nem érti
a tanultak rendszerbe illesztését	önállóan végzi	kevés segítséggel végzi	sok segítséggel, v. csak segítséggel tudja végezni	segítséggel sem tudja elvégezni
szóbeli felelete közben tanári segítséget igényel	nem igényel	néha igényel	gyakran igényel v. folyamatosan igényel	segítséggel sem képes felelni

2. osztály második félévétől tanév végén a tanulók érdemjegyet kapnak a bizonyítványban.

Osztályzattal történő értékelés

Az osztályzat (vagy érdemjegy) a tanulók teljesítményének, tanulmányi előmenetelének számokban kifejezett értéke.

Az osztályzattal történő tantárgyi értékelés 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).
A tantárgyak érdemjegyeit a következők szerint állapítjuk meg:

	5	4	3	2	1
ismerete	biztos	esetenként hiányos, pontatlan	felszínes, hiányos	nagyon hiányos	alapvetően hiányos
a szak-kifejezéseket	tudja, mindig helyesen és pontosan használja	tudja	hiányosan tudja	jelentős hiányokkal tudja	nem tudja
a tanult eljárásokat	hibátlanul alkalmazza	képes alkalmazni	hibákkal alkalmazza	sok hibával alkalmazza	nem alkalmazza
írásbeli, szóbeli beszámolóí során	önálló, szókinccse változatos	kisebb segítségre szorul	bizonytalan, csak részben önálló	segítséggel sem önálló	segítséggel sem képes
az összefüggéseket	meglátja, felfedezi és beépíti az ismereteibe	érti	részben érti	ritkán érti	nem érti
a tanultak rendszerbe illesztését	önállóan végzi	kevés segítséggel végzi	sok segítséggel végzi	csak segítséggel tudja végezni	segítséggel sem tudja elvégezni
szóbeli felelete közben tanári segítséget igényel	nem igényel	néha igényel	gyakran igényel	folyamatosan igényel	segítséggel sem képes felelni

Az a tanuló, aki valamelyik tantárgyból kiváló, kiemelkedő teljesítményt nyújtott, dicséretben részesül.
Az egyes tantárgyakból kiemelkedő, kiváló teljesítményt nyújtó tanulók kitűnő minősítést kapnak félévkor és év végén.

A tanulók értékelésének alapelvei:

- Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell.
- Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érintett pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

TELJESÍTMÉNY	ÉRDEMJEJGY
0 – 38%	Elégtelen (1)
39 – 59%	Elégséges (2)
60 – 79%	Közepes (3)
80 – 90%	Jó (4)
91 – 100%	Jeles (5)

A fenti táblázatban foglaltak tantárgy- és tananyag függőek, a pedagógusnak lehetősége van szakmai indokok alapján némileg eltérni a megadottaktól.

A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltétele, hogy ég végére, vagy legkésőbb a javító vizsgán teljesítse az adott tantárgyak tantárgyi követelményeit, melyet az iskola helyi tanterve határoz meg.

2.10. Magántanulói jogviszony

Az Nkt. 45. § (5), (6) bekezdése értelmében a tankötelezettség iskolába járással, vagy ha az a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából nem hátrányos, a szülő kérelmére magántanulónaként teljesítheti. Az iskola igazgatója a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló a tankötelezettségének magántanulónaként tehet eleget. Gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén az iskola igazgatójának a döntéséhez be kell szereznie a gyermekvédelmi gyám véleményét.

A magántanulói státusz ugyanolyan jogú és kötelemű iskolakötelezettség-teljesítést jelent, mint a hagyományos, minden nap iskolába járó értelmezés.

A tanuló a tanulmányi előmeneteléről félévi illetve év végi vizsga keretében ad számot.

Magatartásból illetve szorgalomból nem értékelhető.

Az Nkt. 55.§ (1) és (2) értelmében az igazgató mentesítheti a tanulót a készségtárgyak alól.

2.11. Tantárgy érdemjeggyel történő értékelése alóli felmentés

Az Nkt. 56. § (1) bekezdése értelmében a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. Az értékelés: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg értékeléssel történik.

2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A házi feladatokkal kapcsolatos elvek

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai:

A házi feladat a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási forma.

A házi feladat lehet:

- szóbeli vagy
- írásbeli munka, vagy
- egyszerre mindkettő

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

A házi feladat, az otthoni felkészülés további céljai:

- elkészítésükkel a tanulók elmélyítsék az órán tanultakat
- megtanulják önállóan alkalmazni ismereteiket
- logikus gondolkodás alakítása, fejlesztése
- az önálló ismeretszerzés stratégiájának kialakítása, az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése
- a tanulási technikák kiépítése
- a pontosság, a kötelességtudat a rendszeres, önálló munkavégzés fejlesztése
- a leszakadó, alulteljesítő tanulók felzárkóztatása
- a tantárgyakhoz kapcsolódó alapkészségek fejlesztése
- az egyes tantárgyi anyagok elsajátításának könnyítése, gyakorlása
- segítség a tanórai munkához

A házi feladat kiválasztásánál törekedni kell a következőkre:

- kapcsolódjon az órai munkához, az elsajátított tananyag begyakorlását, elmélyítését szolgálja
- megfelelően előkészített legyen
- mindenki számára egyértelmű legyen
- motiváló hatású legyen
- lehetőség szerint legyen választható
- inkább rendszeresen keveset, mint ritkán sokat adjunk fel

A házi feladatok kiválasztásánál figyelembe kell venni:

- a tanulók képességeit (differenciált házi feladat)
- az életkori sajátosságokat
- a tantárgy sajátosságait
- az elkészítésükhöz, megtanulásukhoz szükséges időt (beleszámítva az előkészületet és az ellenőrzést is)

A házi feladat ellenőrzése, értékelése:

- a házi feladat elvégzését mindig ellenőrizni kell
- a napköziben (tanulószobán) készített házi feladatot a napközis nevelő csak mennyiségileg köteles ellenőrizni
- a házi feladatot mindig ellenőrzi, megbeszéli a diákokkal a pedagógus
- a házi feladat, házi dolgozat tantárgytól, feladattól függően az előre megbeszélt értékelési rendben és osztályzattal minősíthető
- a házi feladat hiánya nem minősíthető tantárgyi érdemjeggyel

A szorgalmi házi feladat

- Szünetekre (ősz, téli, tavaszi, nyári) nem adható elvégzendő feladat, csak ajánlható, melyeknek el nem végzéseért elmarasztalás nem érheti a tanulót, elvégzése szorgalmi feladatnak minősül.
- A szorgalmi házi feladatot a tanár jutalmazza (piros pont, részjegy, egész jegy..)
- A szorgalmi feladat kiválasztásánál törekedni kell arra, hogy elvégzése a tanuló számára (intellektuális) kihívást, örömet jelentsen.

A házi feladat korlátai, mennyiségének elvei:

Minden esetben a szaktanár dönti el az elvégezendő házi feladat mennyiségét, figyelembe véve a tanuló hétfői pihenésének szükségességét.

- A házi feladat készítés, felkészülés maximális időtartama: alsó tagozatos gyerekek számára 60, felső tagozatosok számára 120 perc.
- Kutatómunkára, kiselőadásra, memoriterekre való felkészüléshez hosszabb idő álljon a tanuló rendelkezésére.
- A kötelező olvasmányok olvasására előző tanév végén hívjuk föl a tanulók figyelmét.

2.13. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A tanulók heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különböztet egyéb foglalkozások megtartásához és osztálybontáshoz vesszük igénybe:

- Idegen nyelv órák bontása.
- Technika, informatika tantárgyak bontása.
- 8. évfolyamon a középiskolára való felkészítés hatékonyabbá tételének érdekében a magyar és matematika tantárgy bontása.
- Felső tagozaton a magyar és matematika tantárgyak évfolyamonkénti bontása a hatékonyabb fejlesztés érdekében.
- Természettudományos tantárgyaknál a megfigyelések, kísérletek hatékonyságának növelése, a személyes meg tapasztalás biztosítása érdekében.

2.14. A tanulók fizika állapotának mérése

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosítása alapján a felső tagozatos tanulókkal NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) mérést végeznek a testnevelő tanárok minden tanév tavaszi időszakában. A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpontú fittségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

2.15. Az iskola környezetnevelési elvei

A környezettudatosságra nevelés célja:

Legfontosabb és legsürgetőbb feladata a szemlélet és magatartásformálás, előtérbe helyezve azokat a súlyos problémákat, amelyeket éppen az emberi civilizáció idézett elő. Legfőbb cél a tanulók felelősségérzetét kialakítani a természettel szemben, valamint olyan felelős, döntésképes állampolgárok nevelése, akik döntéseik során össze tudják és akarják egyeztetni a civilizációs fejlődés és a bioszféra pillanatnyi és hosszú távú érdekeit.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen hozzájárulni a fenntartható fejlődéshez, környezettudatos polgárrá váljon és kialakuljon természettudományos szemlélete.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

Hagyományos tanórai keretekben:

- Környezettudatos gondolkodásmód kialakítása, folyamatosan az adott tananyaghoz kapcsolódva.
- Tanórán az adott tananyaghoz kapcsolódóan a szélesebb látószög kialakítása érdekében az internet bevonása, interaktív tábla használata.
- Könyvtári kutatómunka.
- „Zöldsarok” megvalósítása, növénygondozás, környezettel kapcsolatos könyvek ajánlása.
- Szelektív hulladékgyűjtő szigetek kialakítása a tantermekben.

Nem hagyományos tanórai keretekben:

- erdei iskola- szaktábor - terepmunka
- tanulmányi séta
- osztályban növénygondozás
- múzeumpedagógiai foglalkozás
- állatkerti foglalkozás
- tanulmányi kirándulás
- természetjáró kör
- iskolakert gondozása
- Múzeumlátogatás (Természettudományi Múzeum; Planetárium; Csodák Palotája; Nemzeti Parkok; Vadaspark; Arborétum; Meteorológiai Állomás; Mezőgazdasági Múzeum; Elektrotechnikai Múzeum; Közlekedési Múzeum; Csepeli Hőerőmű)
- környezetvédelem jeles napjainak megünneplése: Madarak és fák , Föld, Víz, Környezetvédelmi világnap, témanap, témahét, természetvédelmi terület felkeresése a lakóhely környékén (Tamariska domb, Kis-Duna part) Tanösvény (Szigetszentmiklós)

Jövőkép:

- A testi-lelki egészség megőrzése.
- A természeti értékek megőrzése.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket.
- Legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.
- Erősítésre kerüljenek a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles szereplői.
- Az élő és élettelen környezet megismerése, összefüggések felfedezése.
- Közvetlen környezetünk megfigyelése, következtetések levonása, ok-okozati összefüggések megbeszélése.
- Energiatakarékosság az iskolában és otthon.
- Jövőkép formáláshoz: elemgyűjtés, PET palack, papírgyűjtés.
- Hulladék újrahasznosítása - ismeretterjesztő filmek, internet adta lehetőségek kiaknázása.
- Kiemelt feladat a levegő, talaj, víz szennyezésének csökkentése, vegyszermentes gazdálkodással való megismertetés.
- Megújuló energiaforrások elterjedésének fontossága a környezetvédelem szempontjából.
- Az újrahasznosítás lehetőségének felismerése.

Módszerek:

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

A módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni:

- személyes megtapasztaláson alapuljanak
- az életkori sajátosságokat
- minél több tanuló kerüljön bevonásra
- lehetőség szerint legyenek tevékenységek a természetben, a szabadban
- játékoság, élményközpontúság jellemezze

2013 tavaszán pályáztunk az Ökoiskola címre, amit 2014. január 25-én elnyertünk, ennek érdekében kiemelten képviseljük:

- a fenntarthatóság törekvéseit
- a környezetbarát, egészséges életvitel értékeit
- szorgalmazzuk a természetjárást
- civil szervezetekkel (Humusz Ház, Magyar Madártani Egyesület)
- minden évben erdei iskolát szervezünk
- környezet és természetvédő akciókat szervezünk
- a növények rendszeres és szakszerű gondozását vállaljuk
- szelektíven gyűjtjük a hulladékot
- a különböző tantárgyak tananyagaiban a környezetvédelem, fenntarthatóság témájában kapcsolódási pontokat keresünk
- szerepet vállalunk a környezetbarát közlekedésben (aki teheti kerékpárral jár)
- a DÖK-ben környezetvédők csoportja tanárok irányításával kiemelt figyelmet fordít az iskolai környezetvédelemre
- az iskola dekorációja, a faliújságok is tükrözik az ÖKOISKOLA gondolatait, a feladatok megvalósításait

2.16. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás értékelési módjai 5 (példás), 4 (jó), 3 (változó), 2 (rossz).

A szorgalom értékelési módjai 5 (példás), 4 (jó), 3 (változó), 2 (hanyag).

Magatartás

Példás:

- A házirend szabályait betartja.
- Tanáraival, társaival, felnőttekkel tisztelettudó, udvarias.
- Tanórákon és tanórán kívül fegyelmezetten viselkedik.
- A közösségben szívesen vállal feladatot, segítőkész.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője, megrovása.

Jó:

- Időnként vét a házirend egyes szabályai ellen.
- Tanáraival, társaival tisztelettudó, felnőttekkel udvarias.
- A tanórákon és tanórákon kívül általában fegyelmezett.
- A közösségi munkában nem kezdeményező, de szívesen vesz részt.
- Nincs írásbeli intője, megrovása.

Változó:

- Többször megsérti a házirendet.
- Nem mindig tisztelettudó, udvarias tanáraival, felnőttekkel, társaival.
- Gyakran figyelmetlen, zavarja társait az órákon.
- Tanórán és tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik.
- Nincs osztályfőnöki megrovása.

Rossz:

- Rendszeresen megsérti a házirendet.
- Tanáraival, társaival nem tisztelettudó, durva, udvariatlan.
- Viselkedése romboló hatású.
- Az órákat rendszeresen zavarja.
- A közösségben negatív szerepet játszik.
- Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen.
- Osztályfőnöki megrovása v. ennél magasabb fokozatú büntetése van.

Szorgalom

Példás:

- Kötelességtudó, pontos, kitartó.
- Feladatait hiánytalanul elvégzi.
- Felszerelése hiánytalan.
- Felkészülten jön az órákra.
- Képességeinek megfelelően teljesít.
- Órákon aktív.

Jó:

- Nem mindig kitartó, pontos.
- Néha pontatlanul, hiányosan dolgozik.
- Többször felkészülten jön az órára.
- Felszerelése néha hiányzik.
- Órákon nem vagy csak keveset jelentkezik.
- Képességeinek megfelelően teljesít.

Változó:

- Nem kötelességtudó.
- Munkái pontatlanok, felületesek.
- Házi feladatát többször nem készíti el.
- Felszerelése többször hiányzik.
- Gyakran felkészületlen.
- Tanulmányi munkájának minősége ingadozó.

Hanyag:

- Képességei alatt teljesít.
- Egy vagy több tantárgyból bukik.
- Órákon rendszeresen nem figyel.
- Felszerelése rendszeresen hiányzik.
- Házi feladata gyakran nincs.
- Motiválatlan, tanuláshoz való hozzáállása elutasító.

A tanulót magatartásával, szorgalmával, tanulmányi haladásával kapcsolatban jutalmazások, illetve elmarasztalások illethetik.

Jutalmazások (az egyes fokozatok átléphetők)

Tanári dicséret	Osztályfőnöki dicséret	Igazgatói dicséret	Emlékplakett Díjak
Eredményesen szerepelt iskolai, kerületi versenyeken. Iskolai programok megvalósításában segédkezett. Valamely tantárgyban kiemelkedő teljesítményt nyújt, a kötelező tananyagot önállóan szerzett ismeretekkel egészíti ki.	Kezdeményezően részt vesz az osztályközösség életének szervezésében, a feladatok gyakorlati megvalósításában is helyt áll. Megbízhatóan elvégzi az osztályközösségben rá háruló feladatokat. Az iskola környezetét szépíteni igyekszik és megóvja. Iskolai, kerületi versenyek, egyéb szereplések, műsorok. Eredményesen szerepelt kerületi versenyeken. Iskolai műsorokban szerepelt. Iskolai, kerületi versenyek, egyéb szereplések, műsorok.	Az iskolai közösség hírnevét gyarapítva kiemelkedő tevékenységet végzett: - budapesti, országos szaktárgyi versenyeken, - szerepléseken, - művészeti szemléken.	Móra plakett: 8 éven keresztül magatartása, szorgalma példamutató; tanulmányi eredménye kiemelkedő „Kisködmön” vándordíj: egy alsó és egy felső tagozatos diák nyerheti el egy tanévre, aki tanulmányi munkájával, szorgalmával, jó közösségi munkájával kiérdemli. A kiállított vándordíj mellé a tanulók neve kiírásra kerül a Móra falon „Kisködmön” díj (emléklap): A tanév során tanulmányi, művészeti illetve sportversenyeken sikeres helyezést elért tanulóink nyerhetik el.

Elmarasztalások (az egyes fokozatok átléphetők a cselekedetek súlyossága szerint)

Tanári figyelmeztetés, intő	Osztályfőnöki figyelmeztetés, intő, rovó	Igazgatói figyelmeztetés, intő	Tantestületi megrovás	Fegyelmi tárgyalás
Tanítási órát, napközis foglalkozást zavarja. Megtagadja a tantárgyi munkát. Szünetekben társaival kötekedő, durva. Viselkedése balesetveszélyes.	A tanítási órát több alkalommal zavarja. Többször nem hoz ellenőrzőt. A tanítási órákról többször elkésik. Tanítási időben az iskola épületét elhagyja. Trágár kifejezéseket használ. A házirend pontjait megszegi.	Osztályfőnöki rovó után a munkafegyelme továbbra is problémás, a társas érintkezés alapvető szabályait, a házirend szabályait súlyosan többször megszegi. Szándékosan veszélyezteti saját vagy társai testi épségét.	Igazgatói intő után sem mutat javulást, rendbontó, magatartásával az iskolai munkát súlyosan hátráltatja. Egészséget károsító tevékenységet folytat vagy társait ilyenre biztatja. Szándékosan jelentős kárt okoz.	A tantestületi döntés alapján, a cselekmény súlyától függően kerül sor.

2.17. Hiányzások igazolása

- A tanuló hiányzása esetén köteles bemutatni szülői vagy orvosi igazolását osztályfőnökének az iskolába érkezése első napján, illetve kivételes esetben a második napon. Amennyiben ezt elmulasztja, a hiányzását igazolatlannak tekintjük.
- Betegség miatti mulasztását csak orvosa igazolhatja.
- A szülő a tanév során három napot igazolhat.
- A mulasztás első napján a távollét okáról, várható időtartamáról a szülő értesíti az iskolát.
- Rendkívüli távolmaradásra az intézményvezető adhat engedélyt. (Írásban benyújtott szülői kérvény alapján.)
- A késések időtartama összeadódik, igazolatlan késésekből igazolatlan óra keletkezik. Az igazolatlan hiányzás nem befolyásolhatja a tanuló félévi és év végi magatartás érdemjegyét.
- Az igazolatlan mulasztások a törvényben meghatározott feljelentést vonják maguk után
- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és az igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át, csak sikeres osztályozó vizsga esetén folytathatja tanulmányait az adott évfolyamon.

1. Melléklet

Legitimációs záradék

A Budapest XXI. Kerületi Móra Ferenc Általános Iskola Pedagógiai Programját a nevelőtestület elfogadta és az iskola igazgatója jóváhagyta.

Budapest, 2015. április 10.

A nevelőtestület nevében:

Mikus Judit
intézményvezető

Legitimációs záradék

2015. április 8-án a Budapest XXI. Kerületi Móra Ferenc Általános Iskola Móra Ferenc Általános Iskola Pedagógiai Programjáról a diákönkormányzatot a diákönkormányzatot segítő pedagógus, Császár Gáspár tájékoztatta.

Budapest, 2015. április 10.

diákönkormányzatot segítő pedagógus

diákönkormányzat nevében

Legitimációs záradék

2015. április 8-án a Móra Ferenc Általános Iskola Pedagógiai Programjáról a szülői közösséget tájékoztattuk.

Budapest, 2015. április 10.

szülői közösség nevében

2.Melléklet

Könyvtár-pedagógiai program

Az iskola szerkezete

Az intézmény 8 évfolyamos általános iskola. Az iskola nevelési-, oktatási céljai a Pedagógiai Programunkban meghatározottak. A kultúra és a műveltség átadása oly módon valósul meg, hogy a törvény által előírt Nemzeti Alaptanterv működési területeit építik magukba a tantárgyak tantervi szinten évfolyamokra, témákra, tanítási órákra bontva. A tantárgyi követelményrendszert az iskola helyi tanterve részletesen meghatározza.

A tehetségfejlesztés, tehetséggondozás és felzárkóztatás részleteit a Pedagógiai Program fogalmazza meg.

A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában

A könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása és a tanulási-, önművelési kultúra fejlesztése olyan tantárgyközi feladat, amely az egész tantestület közös ügye. Az iskola akkor tudja a könyvtár használatára, önművelésre nevelni diákjait, ha ez a feladat áthatja a pedagógiai program egészét.

A könyvtár-pedagógiai program (stratégia) kialakítása

A könyvtár-pedagógia helyi terve a NAT könyvtári követelményrendszerére épül, de nem azonos vele, maximálisan figyelembe veszi az intézmény sajátosságait és adottságait.

Az egyes műveltségterületek – ezen belül a könyvtár-pedagógia – helyi tervét az iskola vezetése és a tantestület a könyvtárossal együtt közösen készítik el.

Az intézményvezetés biztosítja a tanulási, önművelési követelmények, elvárások megvalósításához szükséges infrastrukturális feltételeket. A könyvtárossal közösen kialakítja az intézmény könyvtár-pedagógiai stratégiáját. Az iskolavezetés felelős a könyvtáros és a tantestület hatékony együttműködéséért.

Az iskolai könyvtár

Az iskolai könyvtár – sajátos eszközeivel, szabad légkörével, a személyiségre ható tevékenységével – az intézmény tanítási-tanulási eszköze, médiatára, oktatási és kommunikációs centruma, az iskola arculatát meghatározó értékek megvalósulásának helyszíne.

Gyűjteménye széleskörűen tartalmazza azokat az információhordozókat, információkat, amelyeket az iskola, oktató, nevelő tevékenységében hasznosít.

A tanulókkal való differenciált foglalkozás szolgálja az ismeretek elsajátítását, a tanulást, az önművelést, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a magatartási problémákkal küszködő tanulók beilleszkedését, a szociális, kulturális hátrányok leküzdését. Az önálló ismeretszerzés elsajátítása érdekében a helyi tanterv szerint szervezi és – a nevelőtestülettel együttműködve – valósítja meg a tanulók könyvtárhasználati felkészítését, egyúttal széleskörű lehetőséget kínál az olvasásfejlesztésre, a csoportos és egyéni tanulás technikáinak, módszereinek elsajátítására, a személyiség komplex és differenciált fejlesztésére.

A könyvtár működésének célja

- Az iskolai könyvtár az oktatási folyamat fontos, nélkülözhetetlen része legyen.
- Minden iskolahasználó tanulja meg és tartsa be a könyvtárhasználati szokásokat.
- A kommunikációs, információs műveltség és a hatékony tanítási és tanulási technikák elsajátítása érdekében szolgáltatásaival támogassa és erősítse az iskola pedagógiai programjának célkitűzéseit.
- Minden tevékenységében működjön együtt a tanulókkal, tanárokkal, szülőkkel.
- Folyamatosan fejlessze és tartsa fenn a gyerekekben az olvasás és tanulás mindennapos sikerét. Segítse a tanulókat az önálló információszerzés, értékelés gyakorlásában.

Az iskola könyvtár-pedagógiai programját és céljait meghatározó tényezők

- NAT
- Kerettanterv
- az iskola szerkezete és profilja
- nevelési és oktatási célja
- az iskola pedagógiai programja
- az egyes tantárgyak helyi tanterve, követelményrendszere

Az iskolai könyvtár tanulási-információs forrásközpont, eszköztár, a szellemi munka bázisa.

Ugyanakkor fel kell vállalnia:

- a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő
- a szociális hátrányok enyhítését célzó és
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok, tevékenységek egy részét is.

Az iskolai könyvtár szolgáltatásai

- az iskola helyi tantervébe foglalt könyvtárhasználati órák megtartása
- a könyvtári alapszolgáltatások és a tartós tankönyvek kölcsönzése
- a könyvtárhasználatra épülő szakórák, melyek a könyvtárhasználati eszköztudást alakítják ki
- a könyvtárhasználattal fejleszthető kulcskompetenciák, illetve az ezek fejlesztését célzó tevékenységek
- a tanórán kívüli lehetőségek, pl.: tehetségfejlesztés, tanulási kudarc kompenzálása
- az információs igények kielégítésének különböző módjai megjelennek a nevelés-oktatás különböző szinterein és szakaszaiban.

A könyvtáros feladatai

A könyvtár az iskolai műhelymunka nélkülözhetetlen része, ami egyúttal azt is feltételezi, hogy a könyvtáros szervezi, összefogja, koordinálja a médiatári eszköztárral épülő pedagógiai fejlesztő, önművelő tevékenységet. A könyvtár-pedagógia hatékony művelésének nem lehet más célja, mint az alapvető elvárás, hogy az iskolában valósuljon meg a tervszerűen felépített gyakorlatközeli könyvtárhasználat és az erre való nevelés.

A szaktanárok feladatai

A könyvtárhasználati ismeretek elsajátíttatása és a tanulási-önművelési kultúra fejlesztése tantárgyközi feladat, tehát az egész tantestület közös ügye. A helyi könyvtár-pedagógiai program kidolgozásába be kell vonni a szaktanárokat is. Éppen ezért ösztönözni kell a tantestület minden tagját a könyvtár adta tanulási-önművelési alternatívák rendszeres igénybevételére. Ők a felelősök azért, hogy szaktárgyuk műveltséganyagába beépüljenek a médiatári információszerzés különböző csatornái. Legyen jelen mindennapi pedagógiai munkájukban a könyvtári eszköztárra épülő forrásalapú tanítás-tanulás és kutatómunka igénye. Alapozzák meg tanulóikban a könyvtár rendszeres használatának szokását és a különböző önművelési technikák elsajátítását.

A tanítás-tanulás (könyvtári ismeretszerzés) feltételeinek tervezése

Lehetőség szerint mindig könyvtári környezetben történjen a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek és gyakorlatok tanítása. Ellenkező esetben a hatékonyság erősen kétséges. Fontos a könyvtáros tanárral való rendszeres konzultáció, időpont egyeztetése, a szervezési kérdések megbeszélése, vagyis a különböző könyvtári foglalkozások (szakórák, napközis, tehetséggondozó stb.) gondos előkészítése. Alapvető követelmény, hogy minden tanulónak legyen helye, és tudjon jegyzetelni a könyvtár ügynevezett tanuló-kutató övezetében. Az eredményes és hatékony médiatári önművelés egyik alapfeltétele, hogy megfelelő minőségű és mennyiségű dokumentum (könyv, folyóirat, audiovizuális ismerethordozó) álljon a tanulók rendelkezésére az egyéni és differenciált csoportfoglalkozásokon. Fontos didaktikai követelmény, hogy lehetőleg mindig olyan dokumentumokat adjunk a foglalkozásokon a tanulók kezébe, melyek az életkori sajátosságaiknak legjobban megfelelnek, és amelyeket előzőleg már volt alkalmuk közelebbről tanulmányozni.

Az egyénhez igazodó tanulásirányítás normáinak a tervezése

Alapvető követelmény, hogy a pedagógusnak a könyvtári feladatokat, gyakorlatokat kiválasztó munka- (óra-) szervező tevékenysége mindig a tanuló teljesítményéhez igazodjon.

A választott feladatok és munkaformák kellően motiváltak legyenek, a felfedezés, a rátalálás, önkifejezés élményével hassanak, és elégítsék ki a tanulók eltérő érdeklődését. A hatékonyság érdekében a könyvtári foglalkozásokban is alkalmazzuk a tanulás-szervezés különböző munkaformáit (frontális, differenciált, csoport, egyéni).

Külön tervezzük meg a közvetlenül irányított könyvtári csoportos, és az egyénre szabott önálló tanulói tevékenységeket. Tudatosítsuk a tanulóknak, hogy a különböző tanórákon megismert műveltségterületeket ki lehet bővíteni, meg lehet szilárdítani a szélesebb alapokon nyugvó könyvtári ismeretekkel.

Amikor a tanulók konkrétan megismerkednek a különböző dokumentumokkal (könyvek, képek, folyóiratok, audiovizuális ismerethordozók), azokat mindig adjuk a kezükbe, lapozzák át, tanulmányozzák, olvassák el a legfontosabb adatokat, tájékozódjanak tartalmukról, műfajukról, nézzék meg az illusztrációkat, ábrákat. A könyvtári gyűjtőmunkánál felhívjuk a figyelmüket arra, hogy minden esetben közölni kell a felhasznált forrás(ok) legfontosabb adatait (szerző, cím, impresszum). A feladatadás mindig érthető, világos és egyértelmű legyen. A tanulók rendszeresen gyakorolják a könyv- és sajtóolvasást, működjön a tanulói önellenőrzés. A könyvtári gyakorlatokat értékeljük (személyenként és csoportonként) folyamatosan. Alakuljon ki a tanulóknak a különböző információhordozók rendszeres használatának igénye.

A különböző tanulótípusokhoz igazodó humánus bánásmód

Az iskolai könyvtárba érkező tanulók, tanulócsoportok összetétele merőben eltérő, és nagyfokú differenciáltság jellemzi az egyes tanulók viszonyulását könyvhöz, olvasáshoz, könyvtárhoz. E pedagógiai nem elhanyagolható tényezőt a tervezéskor figyelembe kell vennie a könyvtárosnak és a tanárnak egyaránt. Alapvető pedagógiai cél, hogy minden tanulóban alakuljon ki az olvasás, a könyv és

a könyvtár iránti pozitív attitűd. Váljon számukra mindennapi szükségletté, igényné az olvasás öröme, feloldódást hozó gyönyörűsége. Érezzék a személyre szóló törődést és a segítő szándékú beavatkozást olvasmányaik helyes kiválasztásakor.

A könyvtárhasználati követelmények integrációjának iskolai feltételei

A tanórán megszerzett tudást és ismeretanyagot – a könyvtári eszköztárra építve – számos háttér-információval bővíthetik a tanulók.

A szépirodalmi, ismeretközlő, tudományos művek, dokumentumok és a tömegkommunikációs csatornák útján szerzett ismeretek fontos kiegészítői az iskolában megismert műveltségterületek tudásanyagának. Éppen ezért valamennyi ismeretkör tanításakor alapvető elvárás, hogy a tanuló ismerje meg és használja az adott tantárgy fontosabb dokumentumait és modern ismerethordozóit.

Legyen igényes az önművelés különböző csatornáinak megválasztásában. Tegyen szert olyan könyvtárhasználati tudásra, melynek birtokában képessé válik az önálló információszerzésre és -átadásra – szóban és írásban egyaránt – a tanult ismeretkörök és az egyéni érdeklődés szerint.

Az információszerzés különböző csatornáin útján képes legyen a tovább építhető permanens önművelésre. Ennek érdekében el kell érni, hogy a szaktanárok beépítsék a tanítási programjukba a könyvtár adta önművelési csatornákat. Legyen jelen mindennapi pedagógiai munkájukban a könyvtári eszköztárra épülő önálló információszerzésre, forrásalapú tanulásra és szaktárgyi kutatómunkára nevelés igénye.

A helyi tantervben meg kell jelennie a könyvtárhasználatnak. Kíváncsú, hogy korszerű pedagógiai módszertani kultúrával és megfelelő színvonalú, informatikai műveltséggel rendelkezzen a tantestület.

Meghatározó az iskolai könyvtáros személye, aki egyéb szakmai feladatai mellett kialakítja az adott intézmény könyvtár-pedagógiai stratégiáját és felelős a NAT könyvtárhasználati követelményrendszer eredményes megvalósításáért.

Alapfeltétel egy működő könyvtári infrastrukturális háttér. Összetevői a következők: fogadóképes iskolai könyvtár, kézikönyvtári állomány, amely a NAT fő műveltségterületeinek eredményes oktatásához nélkülözhetetlen alapidokumentumokat tartalmazza (könyv, folyóirat, AV, CD, multimédia); médiatári számítógépes háttér (adatbázis, multimédia, Internet).

Az önművelés, könyvtárhasználat tantárgyi integrációjának ismeretanyaga

Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása

Ismerje meg a tanuló és használja az iskolai vagy más (közművelődési, szak-) könyvtár állományát és szolgáltatásait. Igazodjék el a médiatárak, információs központok gyűjteményében. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzést, fejlessze beszédkulturáját, műveltségét, tanulási-önművelési szokásait, rendszeres olvasással és könyvtárhasználattal. Vegye igénybe a tömegművelődés adta önművelési lehetőségeket.

Dokumentumismeret és – használat

Ismerje meg a tanuló és rendszeresen használja az adott műveltségterület nélkülözhetetlen alapidokumentumait (általános és szaklexikonok, enciklopédiák, kézikönyvek, szótárak, összefoglalók, gyűjtemények, gyakorlókönyvek) és modern ismerethordozókat (AV, számítógépes programok, CD, multimédia). Tanulmányozza a könyvtárban található gyermek- és felnőtt lapok, magazinok és szakfolyóiratok rovatait (sajtófigyelés). Tudja használni a megismert dokumentumok tájékoztató apparátusát (tartalom, előszó, mutatók). Ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat (internet, fax, cím- és adattárak, statisztikák, menetrendek, telefonkönyvek, névtárak). Figyelje a különböző médiákban megjelent könyv-, video-, CD-újdonságokat, tájékozódjon hagyományos és modern információs csatornák ajánlataiból.

A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata

Ismerje meg és rendszeresen használja a szaktárgyi kutató-gyűjtő munkához nélkülözhetetlen kézikönyvtári forrásokat (lexikonok, szótárak, adattárak, forrásgyűjtemények, összefoglalók). Gyakorolja a lexikonok és kézikönyvek használatát olvasás közben (szócikk, előfej, mutatók). Készségszinten tájékozódjon tankönyvekben, munkafüzetekben, forrás- és szemelvénygyűjteményekben, antológiákban, a tartalomjegyzék, a fejezetek és a mutatók alapján. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített irodalomkutatást, anyaggyűjtést (jegyzetelés, lényegkiemelés, cédulázás), forráselemzést, önálló információszerzést. Irodalomkutatáshoz, anyaggyűjtéshez bibliográfia, tanulmány, kiselőadás összeállításához használja a könyvtár katalógusait, bibliográfiáit és számítógépes adatbázisát. Legyen képes többlépcsős referenskérdések megoldására a teljes könyvtári eszköztár felhasználásával.

Önművelés, a szellemi munka technikája

Iskolai feladatai és egyéni problémái megoldásához tudja önállóan kiválasztani és felhasználni a könyvtár tájékoztató segédeszközeit. Legyen képes hagyományos dokumentumokból és modern ismerethordozókból információt meríteni, felhasználni és a forrásokat megjelölni. Tudjon több forrás együttes felhasználásával a könyvtári eszköztár igénybevételével (katalógusok, bibliográfiák, kézikönyvek) kiselőadást, tanulmányt, irodalomajánlást, bibliográfiát összeállítani. A megszerzett információkat legyen képes elemezni, rendszerezni és róluk írásban vagy szóban beszámolni. Ismerje a szellemi munka technikájának etikai normáit (idézetek, hivatkozások, utalások, forrásmegjelölés). Iskolában szerzett ismereteit, tanulási-önművelési kultúráját rendszeresen bővítse iskolán kívüli információszerzési csatornák útján (könyvtár, médiák, művelődési, művészeti, tudományos intézmények). Gyűjtse össze könyvtári dokumentumok felhasználásával alkotói életutak legjellemzőbb állomásait. Tudja használni különböző dokumentumok tájékoztató apparátusait (mutatók, tartalomjegyzék, képek, fejezetcímek).

Időtervek, órakeretek tervezése

A könyvtári foglalkozásokat előre ütemezni kell. Az időkeretek ütemezése – kellő szaktanári egyeztetéssel – a könyvtáros feladata. A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek tanításának megoszlása hozzávetőlegesen 40%-a könyvtárostánári feladat (pl. könyvtárbevezetés, raktári rend, katalógusok, könyvtári tájékoztató eszközök stb.), 60%-a szaktanári feladat (pl. a saját műveltségterület alapvető dokumentumai és tájékoztató eszközei).

Felhasznált taneszközök, oktatási segédletek

A NAT könyvtárhasználati követelményrendszere tantárgyi integrációjának megalapozása a tanítás-tanulás folyamatában a következő eszközök és dokumentumok felhasználását igénylik:

- Az iskolai könyvtár teljes eszköztára, szolgáltatásai.
- Könyvtári eligazító és információs táblák, demonstrációs eszközök.
- Audiovizuális anyag, számítógépes infrastruktúra (adatbázis, Internet, multimédia).
- Nemzeti alaptanterv.
- Az elkészített vagy adaptált könyvtár-pedagógiai helyi tanterv.
- A pedagógusok és a tanulók által felhasznált taneszközök.

A könyvtárhasználatra nevelés tantárgy-metodikai megalapozása

A könyvtárhasználati ismeretanyag a NAT egészét átfogja, a képességfejlesztésre és a tanulási, önművelési kultúra megalapozására teszi a hangsúlyt. A műveltséganyag – jellegéből adódóan – elsősorban spirális, másodsorban lineáris elrendezésű.

A könyvtárhasználati tudás megszerzésekor a tanítás-tanulás kiemelt preferenciái a következők:

- önálló ismeretszerzésre, forrásalapú tanulásra nevelés,
- változatos tevékenységformák alkalmazása (tanulásszervezés, motiválás, játék),
- eszköztudás, gyakorlati technikák elsajátítása (könyvtárhasználat, szaktárgyi ismeretszerzés),
- egyénhez igazított differenciált tanulásszervezés (tanulócsoportok, haladási ütem, tananyag, változatos munkaformák),
- életkori sajátosságok figyelembevétele (fokozatosság, folyamatosság, motiváció, játék).

Az iskolai könyvtár feladata

- Az iskolának fel kell készítenie a tanulókat az információra és tudásra alapozott társadalmunkban való helytállásra, az információk önálló megszerzésére, értékelésére, szelektív használatára.
- Az iskolai könyvtár mindazokat a tanulást segítő szolgáltatásokat, könyveket és egyéb forrásokat biztosítja, amelyek az iskolai közösség minden tagja (tanulók, pedagógusok, egyéb dolgozók) számára lehetővé teszik, hogy kritikus gondolkodóvá, minden típusú és formájú információhordozó hatékony alkalmazóivá váljanak és hozzáférhessenek a szélesebb könyvtári és információs hálózathoz.
- A könyvtáros tanár segíti a könyvek és egyéb könyvtári információhordozók használatát, melyek sora a szépirodalomtól a szakirodalomig, a nyomtatott információ-hordozóktól az elektronikus médiákig terjed, akár helyben, akár távol található meg a gyűjtemény.
- Információs központi tevékenysége fontos; gyűjteménye értékes része a mindennapi oktató-nevelő munkának.
- A könyvek és az egyéb adathordozók mellett a mindennapos tudatos tevékenységek kiszolgálója az audio-vizuális eszköztár és a (1 db) tanuló, felhasználói hálózatba kötött, internetelérést biztosító számítógép.
- A fejlesztési terv minden tanévben igazodik a pedagógusok és a tanulók igényeihez.

A könyvtári pedagógiai tevékenység kiemelt feladatai

- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák révén.
- A tanuló életvitelét kedvezően befolyásoló tudáskonstrukciók kialakítása.
- Az alkalmazható tudás (mint az alkotó személyiséggé válás eszköze) megalapozása.
- A könyvtárral különösen jól fejleszthető kompetenciák fejlesztése: problémamegoldás, kommunikáció, kritikai, globális látásmód, információszerzés és kezelés, a kooperatív munkára való alkalmasság.
- Információkultúra elsajátítása: az információ gyűjtésétől a rendszerezésen, tároláson át a kritikai elemzésig, valamint az információ megfelelő formába öntése, kommunikálása.
- A tanulóknak a könyvtárhasználaton alapuló önálló ismeretszerzéshez szükséges magatartásmódok, tevékenységek kialakítása.
- Az oktatási egyenlőtlenségek mérséklése, az esélyegyenlőség megteremtése.
- A szociális, kulturális hátrány leküzdése lehetőségének megteremtése.
- A tehetséggondozás során az érdeklődés elmélyítése, továbbfejlesztése.
- A tanulás fejlett módszereivel rendelkező, önálló ismeretszerzésre képes személyiségfejlesztés.

A könyvtár-pedagógiai program feladatai 1-8. évfolyamon a spirálisan építkező tantervi követelmények szerint

- Az írott dokumentumok jelentősége: az olvasás megszerettetése.
- Az információszerzés lehetősége: a könyvtár. A helyes használatra, viselkedésre nevelés.
- A könyv tartalmi és formai elemeinek megismerése: általa az információhoz jutás megkönnyítése.
- A könyvtári állomány tagolása, raktári rend: segítségével az ismerethez jutás lehetőségének megteremtése.
- A dokumentumtípusok megismerése: a megfelelő információhordozó kiválasztása.
- A tájékozódás direkt és indirekt eszközeinek használata: a problémamegoldó gondolkodásra nevelés, mint az információs társadalom szükségletét természetes lehetőségként felkínálni.
- A kibővülő információszerzési lehetőségek megismertetése: korszerű használói tudás, szokások kialakítása.
- A megszerzett információk értelmezése, rendezése, felhasználása, kommunikálása: a forrás helyes feldolgozására képessé tenni.
- Az iskolai könyvtár centrális és kibővülő szerepkörének tudatosítása: a nevelőtestület tagjainak az elsődleges információforrása munkája során az iskolai könyvtár legyen.
- Az alapozó könyvtárhasználati órák a NAT követelményeit szolgálják: a minimális elméleti ismeretek mellett ezek alkalmazási műveletei hangsúlyosak.
- A szakórák könyvtárhasználaton alapuló tanulási, tananyag-feldolgozási technikái természetes módszerré váljanak.

A könyvtárhasználati kultúra emelése, a tanulási, önművelési szokások fejlesztése csak akkor lehet eredményes, ha az iskola valamennyi pedagógusa egy közösen vállalt pedagógiai program keretében végzi feladatát, mert csak az együttműködés eredményezheti a hatékony könyvtári eszköztárra és információs bázisra épülő fejlett pedagógiai-módszertani kultúra kialakulását és az igényes tantárgyi integráció létrejöttét.